JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1859. Zaturdag, 15 October, N°. 83.

HOOFD-BUREAU: Te **Batavia** bij H. M. VAN DORP; te **Samarang** bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te **Soerabaija** bij LE ROY & Co.; te **Pasaroean** bij WEIJERMANS & Co., te **Cheribon** bij BLOK & RUZETTE, te **Tagal** bij Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT; te **Madioen** bij G. A. HOGENRAAD, te **Padang** bij H. R. VAN WIJK, Rzn., voor de Buitenbezittingen bij de Agenten der Stoomschepen van den Heer W. CORES DE VRIES en voor **Nederland** bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te **Amsterdam.**

Prijs per half jaar voor *Batavia*.................... *f* 12,50.
„ „ „ „ „ *Java*.................... „ 15,—.
„ „ „ „ „ *Buitenbezittingen*.................... „ 17,50.
„ „ „ „ „ *Nederland*.................... „ 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven ***franco.***

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is **50** cents voor de Vijf woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling **25** „ „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behoort een

BIJVOEGSEL.

BEKENDMAKING.

Ingevolge bekomen last, wordt bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie de Gouverneur Generaal gewone audientie zal verleenen op Woensdag, den 19den October 1859, des morgens te negen uren, aan het gouvernements Hôtel te Rijswijk.

Belanghebbenden gelieven hunne aanvragen om audientie, onder duidelijke bekendstelling van namen en titels, te rigten aan den **Adjudant van dienst.**

BUITENZORG, *De Kapitein Adjudant,*
den 6d n October 1859. R. F. DE SEIJFF.

EXTRACT *uit het Register der Besluiten van den Gouverneur Generaal van Nederlanndsch-Indie.*

BUITENZORG, *den* 12*den October* 1859. (*No.* 9.)
(Staatsblad no. 77.)

Gelezen de missive van den Minister van Staat, Minister van Koloniën, van 10 Augustus 1859 lett. C. no. 18/922;

Gelet, enz.

Is goedgevonden en verstaan:

Krachtens magtiging des Konings, met intrekking van de deswege vroeger uitgevaardigde bepalingen, het navolgende voor Nederlandsch-Indië vast te stellen.

»Op de militaire bureaux worden als schrijvers geëmploijeerd »militairen, welke kunnen zijn adjudant-onderofficier, sergeant-majoor, sergeant, fourier, of soldaat en die genomen worden uit de »sterkte der respectieve corpsen dan wel, naar omstandigheden, »bij de garnizoens bataillons gevoerd worden boven de organieke »sterkte."

»Voor zoo veel de geregelde gang der dienst bij de militaire »bureaux zulks toelaat, worden, bij wijze van belooning, bij voorkeur op die bureaux geplaatst militairen, die eene zesjarige dienst »in de Indische gelederen volbragt hebben, of korter, bijaldien »vroeger bewezene ongeschiktheid voor de actieve dienst, zonder »eigen schuld, ontstaat, waardoor ontslag uit de dienst noodzakelijk zou worden, doch welke voor bureaudienst niet hinderlijk »is."

»Zij genieten de soldij en verdere geldelijke en materiële voordeelen, aan hunnen militairen rang verbonden, benevens eene »maandelijksche geldelijke toelage, ter bepaling door de betrokkene chefs te vinden uit de toegestane bureaugelden."

»Zoo noodig, kunnen ook burgerlijke personen als schrijvers in »dienst worden gesteld, bezoldigd uit de fondsen voor schrijfloon »bij de betrokken bureaux toegestaan."

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

Bij Koninklijk besluit van den 23sten Julij 1859, no 57, zijn voor de dienst in Nederlandsch-Indië benoemd:

tot ambtenaren van de eerste klasse:

mr. H. F. C. Engelbrecht.
mr. H. B. E. C. N. Baermaijer von Barienkhofen en
mr. C. Canter Visscher.

Tot ambtenaren van de tweede klasse:

H. L. Köhler,
E. S. van Noorden en
F. A. A. Buitenbach.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de boekhouder en secretaris van het vendukantoor te Batavia, A. H. Bloem.

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van aanspraak op pensioen, de eervol ontslagen boschwachter der eerste klasse bij de specerijcultuur te Banda C. Toepamahoe.

BIJ DE COMMISSIE VOOR HET BEHEER DER BEGRAAFPLAATS VAN LIJKEN VAN EUROPEANEN EN DAARMEDE GELIJK GESTELDE PERSONEN TE BATAVIA.

Ontslagen:

Eervol, wegens reorganisatie, de leden dier commissie W. Rueb, P. Beets, A. J. W. van Delden en D. Janette Walen; onder dankbetuiging voor de door hen als zoodanig bewezen goede diensten.

Benoemd:

Tot boekhouder en secretaris bij het vendukantoor te Batavia, de hoofdcommies ter algemeene secretarie J. G. C. C. Stierling Kuneman.

Tot adsistent-resident van Galoe (residentie Cheribon), de ambtenaar op wachtgeld J. H. de Senerpont Domis, laatstelijk adsistent-resident van Toeban (residentie Rembang).

Tot gezagvoerder van 's gouvernements stoomboot Bennett H. Bloemink, thans met de waarneming van die betrekking belast.

Voorloopig Benoemd:

Tot telegrafist, de gepasporteerde sergeant-majoor der artillerie M. C. A. Kobitzsch, thans met de waarneming dier betrekking belast.

Marine Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, de gewezen gezagvoerder van de Gouvernements kruisboot no. 4, J. C. N. Poeder.

Benoemd:

Tot eersten machinist voor de dienst der gouvernements schoeners en kruisbooten, G. Stroom, thans tijdelijk belast met de functien van machinist aan boord van 's gouvernements stoomadviesvaartuig Tjipanuas.

ADVERTENTIEN.

Postkantoor.

Landmail van October.

De ondergeteekende herinnert bij deze belanghebbenden, dat, de tweede mail-stoomer in Oct. den 25sten zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Maandag den 24sten Oct. aanstaande:

a. des avonds te 8 uren, voor Europa, Britsch-Indië, China, enz., enz.

b. des middags te 1 uren, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bij deze bekend, dat door den resident van Soerabaija op Dingsdag den 25sten October aanstaande, overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen (staatsblad 1829 no. 67) in het openbaar zal worden uitbesteed de overvoer van gouvernements houtwerken van Boenga (Grissee) naar Batavia, Bezoeki en Panaroekan.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bekend, dat op Zaturdag den 5den November a., s., nadat de verpachting der kleine middelen zal zijn afgeloopen in het regentschap Pamakassan, door den resident van Madura, overeenkomstig het reglement op het houden der uitbestedingen, staatsblad 1829 no. 67, eene openbare uitbesteding zal gehouden worden voor de levering, gedurende het jaar 1860, van voeding aan de gevangenen en dwangarbeiders in dat regentschap.

De ingenieur der gouvernements telegrafen in Nederlandsch-Indie brengt bij deze ter algemeene kennis, dat het telegraafkantoor te Weltevreden, met den zestienden October aanstaande, wordt verplaatst naar Noordwijk, tegenover het Java-Hôtel.

De ingenieur 1e klasse, chef der 1ste waterstaatsafdeeling maakt bij deze bekend, dat van den 15den dezer af de brug achter de Willemskerk voor het publiek geopend is.

VENDUTIEN.

Op Maandag, den 17 October, bij den weledg. heer kapitein Latour, in het kampement, door Gebr. Veit.

Op Dingsdag, den 18 October, ten huize van den majoor der infanterie de weledg. heer H. C. Staring te Salemba door Gebr. Roselje & Co.

en

Voor een der recherche pakhuizen aan den kleinen Boom, door John Pryce & Co.

Op Woensdag, den 19 October, op het Heemradenplein, door John Pryce & Co.

en

Voor het commissiehuis van Abeelen, Dennison & Co.

Op Donderdag, den 20 October, voor het woonhuis van den heer de Graauw, op Tana-Abang, door van Slooten, Morgan & Co.

en

à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van John Pryce & Co.

Op Vrijdag, den 21 October, voor het woonhuis van den heer Lewis, in de Berendrechtslaan, door van Slooten Morgan & Co.

en

voor het commissiehuis van Cassalette & Co.

Op Zaturdag, den 29 October, in het locaal der beurs.

Od Maansdag, den 17 October a.s., te Karawatji, ten huize van den chinees Oeij Kwihoa.

Oproeping van Crediteuren.

In de Javasche Courant van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de Agenten der Soerabajasche Wees- en Boedelkamer te Probolingo, van wijlen den chinees Oen Tjitoe en van de chinesche vrouw njonja Tjing Boen.

Aangekomen Vreemdelingen

van den 12 tot en met den 14 October 1859.

HOTEL DER NEDERLANDEN. W. van Hengelaar, van de Reede. — Mejufvrouw van Leeuwen, van Rotterdam. — Mevrouw Kersting, van Idem. — V. W. Swaving, van Idem. — H. J. F. Domis, van Idem. — Mevrouw Domis, van Idem. — Mr. R. E. N. d'Abo, van Idem. — Mevrouw d'Abo, van Idem. — N. E. d'Abo, van Idem. — Mets, van de Reede.

HOTEL WILLEM II. Adler, van de Reede. — Kok, van s'Gravenhage. — Brandel, van Idem. — Kok, van Idem. — Kok, van Idem. — Kok, van Idem. — Kok, van Idem. — Rottelveel, van Rotterdam — Aken, van Idem. — [illegible], van Idem.

JAVA HOTEL. L. J. Wilhelmie, van Rotterdam. — W. A. J. Kuller, van Soerabaija. — B. H. Staring, van Macasser. — W. J. Coers, van Idem. — J. G. Herklots, van Indramaijoe. — W. Ranisch, van de Reede.

Vertrekkende Personen.

W. Maschhaupt.

EENE OUDE GESCHIEDENIS.

(*Vervolg.*)

's Namiddags, het was grimmig koud, komt Manus, de schoonzoon, naar boven, is vriendelijk buiten gewoonte en zegt: »Grootvadertje, ik heb aan mijne vrouw gezegd, dat het voor uwe oude beenen daarboven te koud is. Uw bed moet naar beneden in de warme kamer, en het eten wordt koud, voordat gij het op hebt. Dat moet anders worden, en mij dunkt, dat gij beneden bij de kagchel in den zorgstoel beter zit, en met ons aan ééne tafel eet. Wij schuiven een beetje op, en Pietje, Toontje, Stoffeltje en Dokesje, uw petekind, eten aan de bank, en slechts de zes grootsten zitten aan de tafel.

— Och Hemel! het ware mij zeker vroeger zoo liever geweest. Nu zal ik weldra sterven en gij komt er wat laat mede voor den dag, zeide de oude. Bastiaan is van meening, dat ik voor mijn spaarpenning eene plaats in het leprozenhuis zou koopen; daar zou ik menschelijk worden verpleegd, zoo als het eene grijsaard toekomt. Vooraf heb ik mijne begrafeniskosten afgezonderd en wil met het overige den kost koopen."

De schoenmaker slikte de pil, bepaalde zich slechts bij het bestedelingshuis en zeide: »Die schande zult gij uw kinderen toch niet aandoen. Wat zouden de menschen zeggen? Verlaat er u op, het zal anders worden, en gij zult u niet meer over ons hebben te beklagen.

— Wij zullen zien," zeide de vader.

Des namiddags kwam de oude Bastiaan bij Manus en liet zich een paar schoenen meten. Zoo kwam het gesprek op het een en ander, en Bastiaan zeide: »Het spijt mij, baas Manus, maar gij weet, dat ik altijd een goed vriend van u ben geweest, daarom moet ik u toch wat toevertrouwen. Door het geheele vlek spreekt men er van, hoe slecht gij uw schoonvader behandelt, die u toch in een goed „gedoente" heeft gezet, en gij hem daarvoor hebt uitgekleed. Ik heb gezien, dat het zoo is en hem geraden eene plaats in het leprozenhuis te koopen. Hij klaagt steen en been over koude en honger, en dus blijft hem geene keus. Dat is onchristelijk en zeer te veroordeelen van u en uwe vrouw. Gij zoudet aan het eenige gebod hebben gedacht, aan welks vervulling eene belofte is toegezegd. Gij kent het. Ik vertrek thans naar het bestuur van het bestedelinghuis te Zwolle.

— Zoo?.." zeide Manus, en werd beurtelings bleek en rood van ergernis en schaamte, en het geweten klopte hem. En dan begon hij zich te verdedigen en gaf voor, dat de ouderdom zijne buijen en grillen heeft. Maar Bastiaan, die zich niet om den tuin liet leiden, las hem den tekst zoodanig, dat Sabina, die achter in de keuken het kon hooren, ook haar aandeel kreeg.

Daarop ging de schoonzoon over tot zoetebroodjesbakken en allerlei beloften, en verzocht Bastiaan, dat hij zijn vader het bestedelinghuis uit het hoofd zoude praten. Dat beloofde Bastiaan ook eindelijk, er bijvoegende, dat hij-zelf zoude toezien of het beter wierd. Toen ging hij den trap op, kreeg van Jodocus het geld terug en zeide tot hem: „Zij hebben toegehapt, en ik heb ze gevangen. Wees gerust; het zal beter gaan. Maar mondje digt!"

Langen tijd zat de schoenmaker stil en ongestoord, hij hield het hoofd in de hand en bedacht, hoe dit voorval nadeeling voor zijne clandisie zou kunnen zijn. Vervolgens krabde hij zich achter het oor, legde elst en pekdraad neder en ging naar Sabina, die in de keuken stond en een gezigt zette als eene kat bij een onweder.

En nog denzelfden dag werd het bed van den ouden man naar beneden gebragt; hij-zelf zat in den gemakkelijken zorgstoel achter de kagchel en at aan tafel; dochter en behuwdzoon waren zeer voorkomend, en de oude Jodocus flikkerde op als eene lamp, die men van olie voorziet, en had goede dagen tot aan zijn laatste uur. Bastiaan echter lachte in zijn vuistje, bezocht zijn vriend dagelijks en hield oog in het zeil.

Manus en zijne vrouw snuffelden intusschen overal rond, als eene kat die het gebraad ruikt, maar niet kan vinden, waar de grijsaard het geld mogt hebben ver-

Bevallen vau eenen ZOON, *D. A. C. Keuchenius*, geboren *Voorsteegh*.
BREBES, 8 *October*. (3265)

Bevallen van eene DOCHTER, *M. P. T. van Thielen*, echtgenoot van

F. ALTING MEES.

BATAVIA, 12 *October* 1859. (3227)
Eenige kennisgeving

VENDUTIE

Maandag 17 October, ten huize van den WelEdG. Heer *H. A. M. Latour*, kapitein der Infanterie, naast het monument door

GEBRS. VEIT,

van een keurig onderhouden INBOEDEL, bestaande uit: Banken, Stoelen, Kasten, Tafels, Lampen, Spiegels en Schilderijen, Porselein Servies, Glas- en Kristalwerk, Wagen, Bendij en Paarden. (3224)

Vendutie te Buitenzorg,

Op Maandag, 17 October,

voor het huis vroeger bewoond door den Heer MICHIELS, nabij de *Basar*,

van een factuur

GOEDEREN,

met eene der laatste schepen aangebragt,
bestaande uit:

Laken, Chitzen, Zijde Goederen, Modewaren, Horologies, Goud- en Zilverwerken,

GALANTERIEN, KRAMERIJEN, ENZ.,

alles een dag voor de Vendutie te bezigtigen. (3211)

Vendutie

Op Dingsdag den 18 October 1859,

voor een der Recherche-pakhuizen aan de kleine Boom, door

JOHN PRYCE & CO.,

à 4 pCt. Vendu-Salaris,

voor rekening van wie zulks zal mogen aangaan

van: Rondhouten. Stengen, Raa's. Ankers, Ankers en Tuig-Kettingen, eene Kombuis met toebehooren,

eene groote partij Touwwerk en Zeilen,

blokken OUD BLADKOPER,
een SCHEEPSKLOK,
een BAROMETER,
een CHRONOMETER,

een kopervaste en roodgekoperde groote Boot met riemen, Mast. Tuig en Zeilen, een Giek met riemen en tent, enz., enz., zijnde geredde goederen van het bij Tjilatjap gestrande schip ***Ernst Willem***, kapitein *Pauline*. (3276)

Op de Vendutie

van Dingsdag, den 18den October,

zal alsnog ***ten 10 ure*** worden verkocht,

het verongelukte Schip

„JACQUES CEZARD",

met de zich daarin bevindende

circa 300 ton Steenkolen,

liggende of niet liggende nabij *Tjiriengin*.
(3237) JOHN PRYCE EN Co.

---

borgen; doch zij konden het niet ontdekken en meenden, dat hun vader slimmer was, dan zij hadden vermoed, en het aan Bastiaan had toevertrouwd.

Maar toen de man eindelijk eerlijk en fatsoenlijk, zoo als hij het had verdiend, ter aarde was besteld, en zijne kinderen alles hadden doorzocht, doch het geld niet gevonden, is Manus in allerijl naar Bastiaan geloopen en heeft gezegd: „Het is toch vreemd, dat vader zijn geld zoo zorgvuldig heeft verborgen, dat wij het niet kunnen vinden. U heeft hij zeker toevertrouwd, waar zijn spaarpenning ligt. Wees zoo goed en zeg het mij."

Toen heeft hem echter Bastiaan de ooren gewasschen dat het huilen hem nader stond dan het lagchen. Hij heeft hem ook zonder omwegen bekend, hoe het met de twee-honderd daalders was gelegen, en hoe hij hem, als een onverbeterlijken vrek, had om den tuin geleid, opdat zijn oude vriend betere dagen zoude hebben. „Gij zijt in mijne val geloopen, eindigde hij; wel moge het u bekomen! Uw arme, eerlijke, goede schoonvader ware anders van gebrek gestorven! Dat te verhoeden was mijn doel. Gij hebt uit geldzucht verrigt, wat gij uit liefde, dankbaarheid en om den wille Gods hadt moeten doen. De Heer vergeve het u!"

De ontaarde schoonzoon droop beschaamd af; van de veel schuldiger dochter willen wij niet spreken: — het oordeel is aan God! (*Redactie.*)

VENDUTIE

Op Dingsdag, den 18 October 1859,

ten huize van den Majoor der Infanterie de WelEd. Gestr. Heer

H. C. STARING,

op Salemba (voorbij den 5n Paal) door

GEBRS. ROSELJE & Co.,

van een zeer netten en nog zoo goed als

nieuwen Inboedel,

bestaande uit: zeer ***Elegant*** en naar den ***laatsten smaak*** bewerkt,

Europeesch Meubilair,

waaronder ***Een Ameublement*** bekleed met ***Velour Cramosie***,

2 groote en rijk bewerkte ETAGERÈS met SPIEGELS,

diverse ***Kasten, ronde Tafels*** en ***Consoles*** met ***Wit marmeren bladen, Waschtafels***, Een Psyché, Toilet Duchesse, Speeltafels, Knapen, Eettafel en Buffet, (alles van Massief Mahonijhout). Een zeer goede voor dit klimaat vervaardigde

PIANO,

Lampen, Spiegels, Schilderijen, Pendules, Vaten, Serviesen, Zilver-, Pleet-, Cristal- en Glaswerk,

 RIJTUIGEN,

Paarden, enz.

Op Zondag den 16 te **bezigtigen.** (3256)

HOUT-VENDUTIE.

op het Heemradenplein,

op Woensdag den 19 October 1859,

(3255) JOHN PRYCE & Co.

Vendutie

op Woensdag den 19 October 1859,

voor het Commissiehuis van

ABEELEN, DENNISON & CO.,

voor rekening van den boedel van wijlen den Luitenant-titulair der Chinezen ONG BOENHIAN, van

Brillanten, Diamanten, Goud- en Zilverwerk

en voor rekening van belanghebbenden:

4 Rondhouten en een partij Touwwerk, afkomstig van het Ned. schip *Doctrina en Amicitia*. (5271)

VENDUTIE

Op Donderdag, den 20 October 1859,

voor het Commissiehuis van

JOHN PRYCE & CO.

à 4 pCt. Vendusalaris,

van diverse LIJNWADEN, CHINESCHE ZIJDE IN ROLLEN, KRAMERIJEN, GLAZEN DAKPANNEN,

een factuur

Engelsche provisiën,

in kleine kavelingen voor huisselijk gebruik,

een factuur

SCHILDERIJEN IN OLIEVERF, ENZ. ENZ.

en verder van

26 BALEN SHIRTINGS,

beschadigd gelost van boord van het Engelsche schip

„Spirit of the Age"

(3274)

VENDUTIE

Vrijdag 21 October 1859,

wegens vertrek, voor het woonhuis van den heer Lewis in de Berendrechtslaan,

door

VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,

van een zoo goed als nieuwe inboedel bestaande uit: Spiegels, Schilderijen, Hang,- Tafel- en Muurlampen, Stoelen, Tafels, Kasten, Ledikanten, Canapés, voorts nog een zoo goed als nieuwe Mijlord, 2 spannen goedgedresseerde wagenpaarden, tuigen etc. (3278)

VENDUTIE

Donderdag. 20 October 1859

Voor het woonhuis van den Heer DE GRAAUW, op Tana-Abang, door

Van Slooten Morgan & CO,

van eenen netten inboedel bestaande uit: Spiegels en Schilderijen, Hang,- en Tafellampen, Stoelen, Tafels, Canapés, Kasten, Ledikanten, Porcelein- Glas en Aardewerk, voorts nog 1 Handchais, 1 Tentwagentje, 1 span IJzerschimmels, 1 span vossen, tuigen, etc. (3277)

VENDUTIE

Op Vrijdag, den 21 October 1859,

voor het ***Commissiehuis*** van

CASSALETTE & Co.,

van diverse

Lijnwaden,

Schilderijen, Chinesche Laadjes, Glaswerk, Papier, enz.

1 kist 20 Gros fijne SPEELKAARTEN,

en

voor Rekening der Bataviasche Weeskamer,

33 Hammen.
24 St. gerookt Vleesch.

PAS AANGEBRAGT:

21 manden Selterswater min of meer beschadigd

verder:

15 KINDERWAGENTJES,

en ten 11 ure precies

297 JAPANSCHE KOBANGS,

benevens:

eenige Horologien en Bijouterien. (3279)

VENDUTIE

op Dingsdag den 25sten October 1859,

wegens vertrek,

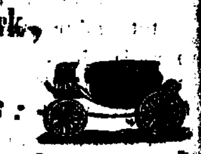
ten huize van den WelEdelen Heer JACOMETTI op *Tanabang*, door

JOHN PRYCE en Co,

van een goed geconserveerden inboedel, waaronder: Mahoniehouten Ameublementen, do. Kasten, groote Spiegels, Schilderijen, Kroon- Hang- en Tafellampen, enz., enz.,

verder:

van Porceleinen Tafelserviezen, Damast Tafelgoed, Zilveren Lepels en Vorken, do. Vruchtmandjes, Kerrie-schotels, Vleeschborden, Olie- en Azijnstel en ander Zilverwerk,

RIJTUIGEN *als:*

1 Europeesche **Vis-à-Vis** met compleet toestel voor **Koets**,
1 ruime Engelschen **Palankijn**,
1 ruime **Mijlord**.

Goedgedresseerde PAARDEN, als:

2 span **Sydney Paarden**,
1 sydney **Wagen-** en **Bendypaard**,
1 span Sumbawa **Wagenpaarden**,
1 Dames **Rijpaard**,
1 **Bendypaard**,
1 **Karrepaard**,

5 HERTEN,

Wagentuigen, Heeren- en Dames Zadels, een partij IJzeren Hekwerk, eene verzameling Bloemen in Japansche Potten, 2 groote IJzeren Bloemvazen, een IJzeren Tuinrol, 12 Hartsteenen-pilaren, Keukengereedschap, Japansche Martevanen, enz., enz.

Op **Zondag** te voren te bezigtigen. (3272)

OP DE VENDUTIE

van Dingsdag den 25sten October 1859,

ten huize van den Heer **Jacometti**, zal

ten 10 ure precies

publiek verkocht worden:

HET HUIS **EN ERF,**

gelegen op **Kebon Sirie**, thans bewoond door den Hoog Edel Gestrengen Heer ***G. Vogelpoot***, bij de verponding aangeslagen voor ***f* 30,000.—**

(3273) JOHN PRYCE EN Co.

TE HUUR EEN HUIS in de Berendrechts-laan bewoond door den heer **E. Lewis.**

(3268.) A. THIEBAULT.

Genezing te Calcutta, van de Jicht door middel van de

HOLLOWAY'S ZALF EN PILLEN.

Copij van een' brief den 14 Maart 1859, ontvangen van Babo v. Bassumbee Eaw, hoofdkommies bij de policie te Calcutta.

Aan Professor Holloway, 242 strand London.

Sir! Sedert verscheidene jaren geregeld lijdende aan jicht of rhumatische pijnen, en alles beproefd hebbende zonder eenige beterschap te bespeuren, ben ik ten laatste tot het gebruik van uwe zalf en pillen gekomen. Ik ben thans zoo gelukkig u met een dankbaar hart te kunnen melden dat ik al spoedig eene groote verligting ondervond, en met het gebruik der medicijnen voortgaan den laatste winter vrij wel was en nu nog steeds in het bezit eener goede gezondheid ben.

Mijnen opregten dank bied ik u daarvoor bij deze aan; ik gevoel niet erkentelijk genoeg te kunnen zijn, voor het voorregt dat ik geniet ten gevolge van het gebruik uwer niet genoeg te waarderen zalf en pillen, en zal alles doen om u bij mijne vrienden aan te bevelen.

De prijzen dezer Zalf en Pillen zijn als volgt:
Doosjes pillen à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.
Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.

Te Batavia bij S. B. van Kleeff & Co.
» Banjoemaas » M. S. Cheriman.
» Poerworedjo » F. Neumann.
» Soeracarta » W. Veldman.
» Djocjocarta » Buijn & Co.
» Salatiga » F. Kruthoffer.
» Tagal » Wed. Dort.
» Cheribon » W. Galistan.
» Cheribon » M. Blok,
» Samarang » H.L. de Lyon, de Groot, Kolff & Co. en bij

de hoofdagenten Soesman & Co. (3245)

Boekhandel G. KOLFF & Co., *Batavia.*

VAN REES. Montrado of de Onderwerping der Chinezen op Borneo.
Dr ENGELBRONNER. Het leven van den Generaal *Frederik* von Gagern. 2 dln.
G. KUYPER, graaf Radetzki, Oostenrijks Velmaarschalk.
NAHUIS VAN BURGST. Herinneringen uit zijn openbaar en bijzonder leven.
GUIZOT. Memoires, vol. 1 et 2.
BULWER. Wat zal hij er mede doen? 4 dln.
Benevens de nieuwste lectuur van *Romans* voor Partikulieren en Leesvereenigingen.

Tarief van Tijdschriften voor 1860,
op aanvragen te bekomen.

(3263) G. KOLFF & Co.

EXPEDITIE COUVERTS.

Lepel, Vork, Mes en Beker in etui, voor officieren op expeditie.

Pas ontvangen bij

(3287) G. KOLFF en Co.

Boekhandel: **Lange & Co.**

WOORDEN
VAN
TROOST EN BESTURING,
IN DAGEN VAN
DROEFHEID EN ROUW.
DOOR
B. TER HAAR. (3257)

Stroo-papier (Grootformaat)

Wordt in **Suiker fabrieken** met veel succes aangewend tot scheiding der klei laag in de Potten.
Ontvangen en te bekomen bij

(3261) G. KOLFF EN Co.

MAKASSAARSCHE
SPRAAKKUNST
door Dr. B. F. MATTHES,
Netjes gebonden ad *f* 5,—
Ontvangen bij

(3260) G. KOLFF EN Co.

Dames-Kerkboekjes,

met elegant Gouden Slot.

Te bekomen te Batavia en Samarang bij

(3262) G. KOLFF EN Co.

STEREOSCOPEN,
MET 12 PLATEN,
LANDSCHAPPEN, GROEPEN VAN VROUWEN, STEDEN, **enz. enz., à f 20.—**

Te bekomen bij H. M. VAN DORP.
Batavia. (3232)

Boekhandel **Lange & Co.**

Algemeen verzonden:

Berigt en Lijst van Inteekening
op
een' tweeden verbeterden en vermeerderden druk van het werk:

DE INDISCHE SECRETARIS.

Handboek voor den Notaris, den ambtenaar van den burgerlijken stand, den koopman, den voogd, den curator, den uitvoerder van uiterste wilsbeschikkingen, den landheer, en in het algemeen voor allen, die zich, op eene gemakkelijke wijze, met de hier te lande vigerende wetten en besluiten wenschen bekend te maken,

verrijkt met
voorbeelden van notarieële en onderhandsche acten, requesten, enz.
door
Mr. L. J. A. TOLLENS,
Advocaat en Procureur bij het Hoog-Geregtshof van Ned. Indie.

Uitgegeven in één lijvig boekdeel van circa 1000 bladzijden in half Engelschen band.

Prijs bij inteekening te Batavia . . **f 18,—.**
» » » buiten Batavia franco **» 20,—.**

De bezitters van den eersten druk is gelegenheid tot inteekening, met verminderden prijs aangeboden, mits den eersten druk franco terugzendende.

Men zie verder het berigt van inteekening met de voorwaarden en de voornaamste inhoudsopgave. (3216)

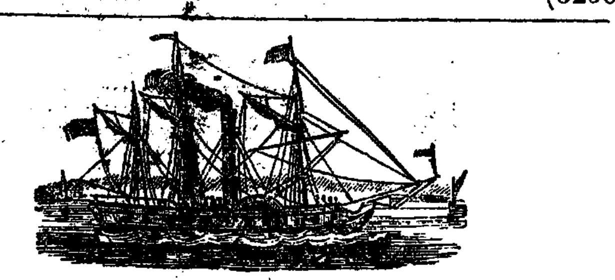
OEUVRES DE PAUL DE KOCK,
171 *Volumes,*
Prijs f 1.— per Volume,

Te bekomen bij den boekhandelaar
H. M. VAN DORP,
(3258) *te Batavia.*

Vertrekkende Personen.

H. J. C. Hoogeveen, gemagtigde de Heeren *Reijnst en Vinju.* (5240)

J. Kellerman, sergeant, met pensioen, en deszelfs dochter naar *Nederland.* (3250)

Het vertrek der
STOOMBOOT
OENARANG,

naar **Samarang** en **Soerabaija** is voor de maand
OCTOBER
bepaald als volgt:

Van	SOERABAIJA	naar	SAMARANG,	den	13den.
"	SAMARANG	"	BATAVIA,	"	15 "
"	BATAVIA	"	SAMARANG,	"	21sten
"	SAMARANG	"	SOERABAIJA	"	24 "
"	SOERABAIJA	"	SAMARANG,	"	28 "
"	SAMARANG	"	BATAVIA.	"	30 "

Telkens des morgens ten 8 ure.
Nadere informatiën bij
de Agenten,
(3214) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

Stoomgelegenheid
naar Samarang en Soerabaija.

Op den 23 aanstaande zal een der stoomschepen van den ondergetekeende naar bovengenoemde plaatsen vertrekken.

(3286) W. CORES DE VRIES.

HET STOOMSCHIP AMBON,
Kapt. **VOGEL.**

vertrekt 2 maal 24 uren na aankomst der verwacht wordende Landmail
via Benkoelen naar Padang.
Informatiën bij
(3258) W. CORES DE VRIES.

HET STOOMSCHIP PALEMBANG.
Kapt. **KULLER,**
zal op ZONDAG den 16 October, naar
Samarang en Sourabaija vertrekken.
Informatiën bij
(3217) W. CORES DE VRIES.

VRACHT EN PASSAGE NAAR NEDERLAND

Wordt aangeboden het extra Snelzeilend
Ned. Fregat Schip
TONIA,
kapt. F. ZEEMAN.

Deze welbekende bodem heeft uitmuntende inrigtingen voor Passagiers en is voorzien van alle gemak die men aan boord verlangen kan.
Nadere informatiën zijn te bekomen bij
de Agenten
(3244) B. KOPERSMIT EN

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het Nederl. Clipper Campagne fregatschip
ELISABET
kapt. **H. A. HARMS,**

daartoe zeer doelmatig ingerigt en behoorlijk uitgerust. Het vertrek is bepaald tegen medio November.
Nadere informatiën bij de Heeren ***Dorrepaal &*** te **Samarang** of alhier
bij *de Agenten*
(3241) LANDBERG, BEZOET DE BIE EN Co.

VOOR VRACHT EN PASSAGE NAAR SOERABAIJA,

wordt aangeboden het Bremsche schip
CECROPS,
kapitein
DAVIDSEN,

in den loop der volgende week van hier te vertrekken.
Nadere informatiën te bekomen bij
de Agenten
(3283) MACLAINE, WATSON EN Co.

Het extra snelzeilend Clipper Campagne Fregatschip
NOORD BRABAND
KAPT. H. R. BOK,
vertrekt van hier naar ROTTERDAM
Maandag 17 October e. k.

Er bestaat met dezen uiterst doelmatig ingerigt **Bodem** nog gelegenheid tot Passage voor enkele personen of eene kleine familie.
Voor nadere informatiën bij den Gezagvoerder, het ***Marine Hôtel*** of bij
de Agenten
(3226) LANDBERG, BEZOET DE BIE EN Co.

Naar Rotterdam.

Wordt ***Passage*** aangeboden met het nieuw gebouwd **snelzeilend Ned. Barkschip**
GEBRS. HOUTMAN,
KAPT. C. J. BAX.

Deze bodem waarvan de uiterst elegante comfortable inrigting den aangenaam overtogt van ***Passagiers*** waarborgt, wordt tegen het einde dezer maand van **Soerabaija alhier** verwacht, om alsdan spoedig daarna de tehuisreis aan te vaarden.
Adres bij de Heeren ***B. J. van Eck & Co.*** **Soerabaija en alhier** bij
de Agenten,
(3215) DÜMMLER EN Co.

Passages pour France.

Le beau et solide trois-mâts Français
LE JESSORE,
Capt. Gachet,

ayant de favorables emménagemens, et faisant habituellement les voyages entre France et *Java*, partira de *Samarang*, puis de *Batavia* pour *Bordeaux* vers la fin du mois courant.
S'adresser à Mrs. DORREPAAL & Cie., à *Samarang*, ou aux agens à *Batavia.*
(3232) J. CÉZARD ET CIE.

Passage naar Nederland
VIA PADANG.
Wordt aangeboden met het Ned. Schip
ANNA & ELISE,
Kapt. **JASKI,**

zullende omsteeks **20 dezer** van hier vertrekken. Deze bodem voert een geëxamineerden **Doctor** en heeft de uitmuntendste inrigtingen voor **Passagiers** alsmede bestaat er gelegenheid voor
Vracht en Passage naar PADANG.
Adres bij
de Agenten
(3288) PAINE, STRICKER EN Co.

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag 15 October 1859, N°. 83.

BATAVIA.

Met leedwezen hebben wij opgemerkt, dat een door ons, in ons vorig nommer, medegedeeld berigt eene andere uitwerking heeft gehad, dan wij daarvan in gemoede meenden te mogen verwachten. Ons doel was daarmede tweeledig; 1o. om dat gerucht, *als valsch en verzonnen* te verklaren en op die wijze te voorkomen, dat het publiek daaraan eenige waarde zoude hechten, en 2o. om de hooge regering en de policie een wakend oog op de uitstrooijers van zulke praatjes te doen vestigen.

De redactie van den Java-bode vertrouwt, dat het bovenstaande genoegzaam zal zijn, om het publiek de overtuiging te schenken, dat het geenszins haar oogmerk geweest is, om noodelooze onrust te verwekken of de verspreiders van die leugens in de hand te werken.

Het strekt haar tevens tot genoegen te kunnen mededeelen, dat een streng onderzoek der policie deze de overtuiging heeft geschonken, dat die praatjes op niets gegrond zijn.

— Bij ons nummer van heden, wordt een open brief van den heer C. F. W. Wiggers van Kerchem rondgezonden, handelende over de Ned. Indische Maatschappij van levensverzekering en lijfrente, tevens strekkende tot verhoogd pensioenfonds voor amb enaren en militairen der land- en zeemagt, mitsgaders hunne weduwen en weezen.

Daar wij bereids het nut dezer onderneming in het breede hebben betoogd en de zaak zich zelve aanbeveelt, zullen wij hier niets bijvoegen. Alleen maken wij opmerkzaam op het groote verschil, dat tusschen de eerste concept-circulaire en den thans rondgezonden brief bestaat, dat namelijk niet *de helft*, maar *vier vijfden* van de winsten tot de contribuanten-zelven zullen terugkeeren.

Naar men ons mededeelt, zal het binnen 8—14 dagen beslist zijn, of de onderneming *al* dan *niet* kan doorgaan. In hun eigen belang sporen wij de ingezetenen van N. d. Indië aan, tot de in stand koming van eene zoo nuttige zaak als de onderwerpelijke, waarvan zij-zelven de vruchten zullen plukken, mede te werken.

— Ter verduidelijking van het geval, dat ieder jaar eene *of zich zelf* staande zaak is, bij *uitgestelde lijfrente, (verhoogd Pensioen)* zijn wij verzocht nog het volgende voorbeeld optenemen, behoorende bij die van de Levens-verzekering en Lijfrente Maatschappij enz., bij deze Courant, als Bijvoegsel verzonden.

Iemand oud 20 jaren, stort in 1860 bijv. f 25 's maands. wenscht later niet meer te sparen, zoo zal hij evenwel kunnen ontvangen na twintig jaar, in eens f 1146,40
desgelijks stortende oud 25 jaar als boven te ontvangen in eens f 1190,90
» » » 30 » » » » 1295,50
» » » 35 » » » » 1394,60.

— Ll Donderdagavond hadden de leden van de vrijmetselaarsloge: *De ster in het Oosten* alhier, het genoegen, een waar prachtwerk te bezigtigen. Dit prachstuk is een zilveren beker, door de loge ten geschenke gegeven aan haar vroegeren bouwmeester, den kapitein der genie C. Maarschalk.

De beker is in edelen fraaijen stijl vervaardigd en bestaat uit een trapvormig, driehoekig gewerkt voetstuk, waarop zich de beelden van Kracht, Wijsheid en Schoonheid bevinden, die den eigentlijken kelk of kop dragen, terwijl aan drie zijden hiervan sphinxen geplaatst zijn. Op de eene zijde van den kop is een blank rond, waarop een toepasselijk opschrift gegraveerd is. De beker wordt gesloten door een deksel, mede keurig bewerkt, welks knop het lidmaatsteeken der loge draagt. De vervaardiger van dien beker is de heer Meijer te 's Gravenhage, die door het aanbrengen van gepaste zinnebeelden, door zuivere teekening, door juiste afwisseling van blank en mat, een kunststuk heeft weten te vervaardigen, gelijk weinig wordt aangetroffen en dat zijn kunstzin en genialiteit alle eer aandoet.

— Wij vernemen dat Z. E. de luitenant-generaal J. van Swieten en zijn staf, den 21sten dezer, per stoomboot *Oenarang*, via naar Samarang naar Soerabaija zal vertrekken.

Billiton. De beri-beri ziekte onder de Chinesche mijnwerkers heeft zoo goed als opgehouden; de lijders, welke onder ultimo Augustus ll. nog overbleven, herstelden langzaam.

Gedurende de maand Augustus jl. regende het dagelijks en zwaar. De daardoor veroorzaakte overstroomingen deden veel schade aan bruggen en wegen. De mijnen hebben evenwel alle kunnen werken.

De bevolking is druk bezig met het kappen hunner ladangs.

In ons nummer van den 27sten Julij 1850 no. 68, is onder anderen medegedeeld, dat op de hoogte van het eiland Semadang, ten Z. O. van Billiton, een, naar gissing sedert zes of 8 maanden gezonken, onbekend schip is gevonden.

Nopens dit vaartuig is niets bekend geworden. Eene aanzienlijke hoeveelheid goederen is gered en door de seka's aangebragt, waarvan het rendement bij verkoop zuiver bedraagt *f* 1387,20.

Het opvisschen begint echter moeijelijk te worden.

De prijs der rijst ter hoofdplaats Tandjong Pandan was *f* 6:50 de picol.

Ternate. In ons nommer van den 24sten September ll. no. 77 is onder anderen, melding gemaakt van ongeregeldheden te Khouw (Halmaheira.)

Thans zijn wij in de gelegenheid mede te deelen, dat het den rijksbestuurder van Ternate en de prinsen Abdul Wahab en Abdul Moud, vergezeld van eene voldoende magt, gelukt is het verzet te bedwingen. De hoofdaanleggers zijn gesneuveld of in hechtenis genomen, terwijl hunne volgelingen zich onderworpen hebben.

Den 30sten Augustus arriveerde de schoener Ternate, gezagvoerder Mollet, van de noordkust van Nieuw-Guinea. Volgens berigt van dien gezagvoerder waren, tijdens hij met zijn schip nabij het eiland Rhun ten anker lag, drie zijner opvarenden, die verlof hadden bekomen om te gaan visschen en zich te ver buiten het bereik van het schip gewaagd hadden, overvallen door vier praauwen van Wandesir, waarvan de opvarenden hen poogden gevangen te nemen.

Een hunner, die zich, met een mes gewapend, geruimen tijd had te weer gesteld, werd eindelijk zwaar gewond en overmand, waarop de roovers hem het hoofd afsloegen en het ligchaam in zee wierpen.

Toen daarna de gezagvoerder eene gewapende sloep ter adsistentie afzond, namen de roovers de vlugt, hunne beide gevangenen met zich voerende, die hij evenwel te Wandesir met zeer veel moeite tegen zes stukken blaauw katoen heeft vrijgekocht.

Gedurende de maand Augustus jl. was het weder wederom zeer guur en regenachtig.

De wind woei bijna onafgebroken sterk uit het zuidoosten en voerde regenbuijen aan, die zeer hevige banjers deden ontstaan, en vele rivieren aan den overwal ten derden male in dit saisoen buiten hare oevers deden treden.

Ook werden in genoemde maand weder enkele ligte schokken van aardbeving gevoeld.

De berg rookte niet sterk, en soms in het geheel niet.

De aard- en zeebeving van den 29sten Julij jl. werd in meerdere of mindere mate door den geheelen archipel waargenomen. Vooral in de residentie Menado heeft zij zich doen gevoelen (zie ons nummer van 21 Sept. ll. no. 76.)

Ook te Boalemo, te Mondano en te Bangaai, welke plaatsen op een aanmerkelijken afstand van Ternate gelegen zijn, schijnt dit natuurverschijnsel zich met onverzwakt geweld te hebben doen gevoelen en de bewoners van die streken met eene ongekende vrees bezield te hebben.

Te Bangaai waren eenige aan het strand geplaatste huizen weggeslagen.

Eenig vee (geiten en schapen), benevens eenige handelsgoederen waren bij die gelegenheid weggespoeld.
(*Jav. Ct.*)

Soerabaija, 10 October. Donderdag avond is een opvarende van eene der praauwen van den heer Polak over boord gevallen en verdronken, twee dagen later vonden nog twee andere personen, eene bejaarde en eene nog jeugdige Javaansche vrouw, in de rivier badende, hun dood in het water.—De lijken dezer beide laatsten zijn bereids opgevischt.
(*Soer. Ct.*)

NEDERLAND.

Van den specialen Correspondent van den Java-Bode.

(*Slot.*)

Vooral is dat merkbaar bij de verkiezingen voor de Staten-Generaal. Vele der elementen, welke door den volkswaan van den dag in de Tweede Kamer gebragt werden, zag men er langzamerhand uit verdwijnen: thans zal men wederom een hunner verliezen. De heer van Deinse, die door de bevordering in zijne regterlijke betrekking op nieuw zijn mandaat van zijne kiezers moest bekomen, heeft zich niet verkiesbaar gesteld; wij gelooven, dat hij verstandig deed door de eer aan zich te houden, want ook zonder vrijwillige verklaring, ware het ligt mogelijk geweest, dat de meerderheid hare stemmen zou uitbrengen op den ingenieur van Diggelen, wiens constitutionele beginselen sinds lang zijn erkend en die thans tot candidaat in het kiesdistrict Goes is verkozen. Wij schreven u reeds, hoe het publiek gerucht van de aftreding der heeren de Kempenaer en Hoffman gewaagt, welke laatste zeer zeker onder onze »vermogende" landgenooten eene betere plaats bekleedt dan onder onze »edelmogende," als wij den titel nog eens mogen gebruiken. Ook de heer Blaupot ten Cate, tot inspecteur van het onderwijs benoemd, laat — en dit wordt betreurd — zijne plaats als volksvertegenwoordiger aan een ander over. Men noemt als zoodanig den heer Wichers, eveneens een man van vrijzinnige politieke zienswijze. Wij werden in den loop van 1855 tot 1859 van menig ander verlost, voor wier naam het beter ware geweest, dat zij nooit in het publieke leven waren opgetreden, en die — wij nemen gaarne aan ter goeder trouw — aan de nederlandsche belangen meer kwaad dan goed deden. Dit laatste is intusschen moeijelijk te bewijzen; maar dat, bijvoorbeeld, de heer Tutein Nolthenius volstrekt niet berekend is voor het openbaar leven, is dezer dagen op nieuw gebleken. Jhr. Salvador, de wat al te vurige voorstander der liberale denkbeelden, was weder tot lid van den gemeenteraad van Haarlem gekozen, hoewel hem bij regterlijk vonnis, ten gevolge van vroegere gebeurtenissen, de bevoegdheid ontzegd was, om als zoodanig zitting te nemen. De heer Tutein Nolthenius, burgemeester dier gemeente, neemt daarna — te regt vooronderstelde men *ten gevolge* daarvan — als zoodanig zijn ontslag; maar toen men luid die onderstelling uitte, schrijft de heer Tutein aan de ingezetenen, dat zijne aftreding het gevolg is der weinige belangstelling, welke men in Haarlem voor de publieke zaak aan den dag legt, terwijl hij te gelijker tijd verklaart, dat hij steeds hulp en welwillendheid heeft ondervonden, hetgeen hem ook bij de laatste verkiezingen gebleken was. 't Is een staaltje der politieke helderheid van den heer Tutein. Maar hij neemt ook deze gelegenheid te baat, om het kiesstelsel in Nederland af te keuren. Wij vinden zoodanig afscheid van het openbaar leven hoogsttreurig — voor den heer Tutein Nolthenius, die ons denken doet aan den knaap, die schoolarrest kreeg en nu het weêr zeer slecht vond. Wij hopen intusschen — ook weder vooral voor den heer Tutein — dat hem de lust niet bekruipen zal, om zich nogmaals aan de werking van die slechte kieswet te onderwerpen.

Dezen zomer hadden wij rust van de verkiezingen en de kamer, wanneer zij in September weder te zamen komt, zal even als van werkzaamheden ook in personeel weinig verandering ondergaan hebben. Waarlijk, wij beklagen de leden der kamer, die thans, zonder nieuwe elementen in hun midden, wederom de oude wetten zullen mogen onderzoeken en in discussie treden met een ministerie, dat zijn hoogste streven schijnt te zien in het behoud zijner portefeuille. Thans evenwel zal de spoorwegkwestie, de levenskwestie voor dit bewind, tot eene beslissing worden gebragt. Och, dat men aanving met stemmen! maar na zoolang en veelzijdig onderzoek is het niet anders te verwachten, of de discussie zal ook zeer lang en veelzijdig zijn. Terwijl wij nu nog even verre zijn als vijf jaar geleden en nog altijd over concessien spreken, gaat elk ander land ons voor en, weinige dagen geleden, bragt de telegraaf de tijding, dat Rusland concessie had verleend voor een spoorweg van Moskou naar Saratoff aan den zelfden heer de Brouwer de Hogendorp, wiens voordeelige aanbiedingen door ons gouvernement om denkbeeldige redenen waren afgeslagen. Rusland schijnt meer vertrouwen in hem te stellen den de» Broeders van het Noorden."

Zoo wij evenwel spoorwegen missen, wij hebben er thans toch eene politie op; den 20sten dezer nam de Eerste kamer het daartoe strekkende wetsontwerp aan, ondanks alle tegenwerking der bestaande maatschappijen, en de bedreiging der Rijn spoorweg maatschappij, om alle wettige middelen te bezigen, welke de werking dier wet belemmeren kunnen. Het arme publiek zal er het slagtoffer van zijn, vreezen; wij nu reeds ondervindt het maar al te vaak het nadeelige van eene schier onafhankelijk maatschappij en dit zal, met kwaden wil van de zijde van deze, zeker niet verbeteren. Geen despotisme is harder dan dat van zedelijke ligchamen, omdat zedelijke ligchamen schaamte, hart en eergevoel missen, en hunne leden zich steeds verschuilen achter *de* maatschappij. Te regt heeft men zich dan ook in der tijd beklaagd, dat die spoorwegmaatschappij eene engelsche was, maar wat er aan te doen, indien de Nederlanders-zelven weigeren hunne kapitalen voor zoodanige ondernemingen te storten. Zelfs het opduiken der lading van de *Lutine* werd aan Engelschen opgedragen; en de ervaring der laatste weken heeft op nieuw geleerd, dat, ondanks alle ongunstige voorspellingen, die *Lutine* aan aandeelhouders en aan de maatschappij tevens aanzienlijke winsten bezorgt. Wij zullen u niet onthalen op eene lijst van al de piasters en staven, die er uit opgedoken zijn, want hoe merkwaardig die goudvisscherij ook zij, de gevonden schatten zijn voor het algemeen van geen belang. Toch heeft die zaak zooveel opspraak in het buitenland te weeg gebragt, dat vele vreemdelingen zich naar de Noordhollandsche eilanden begeven, om getuigen te zijn van die opduikingen, waarvan de waarde natuurlijk in vierkante evenredigheid van den afstand was toegenomen. 't Behoorde onder de »merkwaardigheden" van Nederland, die intusschen ook buitendien talrijk genoeg schijnen, om duizenden vreemdelingen herwaarts te lokken. Dit jaar althans wemelen hof-, hoofd- en badplaatsen van buitenlanders, die hier in veiligheid en rust den tijd van kalmte doorbrengen, uit den vrede van Villafranca geboren.

Want een tijd van kalmte is het bovenal voor Nederland, en daaraan hebt gij het toe te schrijven, dat deze minder belangrijk is, dan gij en ik het zouden wenschen. — Een volgende maal vertrouwen wij uw lezers meer te kunnen vertellen.
(*Redactie.*)

— In de Engelsche bladen wordt medegedeeld, dat, den 20 dezer, door de officieren, geattacheerd bij het arsenaal te Woolwich, proeven zijn genomen met een nieuwen, door een onzer landgenooten, Ferdinand Silas, uitgevonden, toestel tot het wisselen van nacht-signalen op zee. Die proefneming heeft de beste resultaten opgeleverd, aangezien daaruit is gebleken, dat het daarmede verspreide licht in sterkte dat der thans bestaande toestellen overtreft, terwijl de daartoe gebezigde brandstof, die niet door indompeling in het water gebluscht kan worden, 10 à 12 uren achtereen een bleek rood licht afwerpt, dat gedurende al dien tijd gelijkmatig voortbrandt, zonder in het minst te verflaauwen. De nieuwe toestel, bekend onder den naam van *Photophor*, is, naar het oordeel van deskundigen, niet slechts als signaal-licht, maar ook ten gebruike op de vuurtorens aan te bevelen.

ENGELAND.

Londen, 19 Augustus. Er is reeds gemeld, dat Louis Blanc geprotesteerd heeft tegen de door keizer Napoleon uitgevaardigde amnestie. Ziehier den brief, door hem aan de Londensche bladen deswege gerigt:

»Ik wil hier niet stilstaan bij de vraag, of hij, die onregt pleegt, het regt heeft vergiffenis te schenken; ook niet of misdrijven, welke nooit begaan zijn, vergeven kunnen worden en of aan diegenen, wien het gruwelijkste onregt is aangedaan, vergiffenis geschonken kan worden, doordien men hen, de onschuldigen, uit hun vaderland verdreef, hen aan hunne familiën en vrienden ontrukte, aan de algemeene minachting prijs gaf, in één woord hen beroofde an al wat hun dierbaar was. Terwijl ik hier slechts uit mijn eigen naam spreek en de zaak uit een practisch oogpunt beschouw, erken ik opregt, dat Louis Bonaparte in zijne tegenwoordige positie te nauwernood meer voor ons doen kon, dan hij nu gedaan heeft. Doch daarom is het niet minder waar, dat diegenen, wier harten jaren lang uit tallooze wonden moesten bloeden, op iets beters dan op eene verachtelijke en welligt niet te vertrouwen genade aanspraak hebben. Wat men hun als *geregtigheid* verschuldigd was, kan nimmer als eene *genade* worden afbetaald. Doch genoeg over dit punt. Deze kwestie bevat momenten van hooger gewigt en meer algemeen belang. Men geve aan Frankrijk zijne vrijheid geheel en eerlijk terug, dan ben ik de eerste, die bereid zal zijn zich daarover te verheugen. Het ons-zelven wedervaren onregt kunnen wij vergeten, doch zouden wij onverschillig zijn voor het

lijden van ons land? Men veroorlooft ons naar Frankrijk terug te keeren. Waarom zouden wij derwaarts gaan, zoo lang het in ketenen geklonken is? Om den triomf van het geweld op het regt te voltooijen, om het keizerlijk despotismus van de laatste oppositie te bevrijden, om de vuurbakens te blusschen, welke door Fransche handen gevoed, in de oogen van ons ongelukkig vaderland in de verte schitteren, met één woord, om slaven onder slaven te zijn? Het is beter, dat wij in het land der vrije gedachte en der vrije uiting van denkbeelden blijven; in het land, waar een banneling nog altijd een man mag zijn. In de geschiedenis der omwenteling van 1789 staat opgeteekend, dat, bij het eerste feest op het veld van Mars, 50 Engelschen tegenwoordig waren, die een gedenkpenning met de volgende woorden op de borst droegen: *Ubi Libertas ibi Patria*, (waar vrijheid is, daar is het vaderland.) Zonder daaruit de vrijheid te willen nemen, diegenen mijner landgenooten, die anders denken, te veroordeelen, waag ik het te beweren, dat dit de leus van ieder man moest zijn, die van zijne eigenwaarde bewust is. Daarom geloof ik echter niet, dat mijn bemind vaderland, omdat het tijdelijk onderdrukt wordt, minder aanspraak heeft op onze liefde. Volstrekt niet. De toestand van vernedering en zedelijke onmagt, waarin Frankrijk thans gezonken is, maakt het nog veel dierbaarder voor ons, want wij weten, dat die toestand uit een ongelukkigen zamenloop van omstandigheden geboren werd en alleen door ruw geweld in stand gehouden wordt. Dat Frankrijk vroeg of laat tot een beter leven ontwaken en terugkeeren zal tot hetgeen het vroeger was, is een geloof, dat mij boven alles dierbaar blijft, en waaraan ik onwankelbaar vast houd. Doch zoo lang het gedoemd is tot stilzwijgendheid en duisternis, houd ik het voor noodzakelijk, dat ten minste eenigen zijner getrouwste zonen in den vreemde leven, ten einde de magt te bewaren, om den waren genius van Frankrijk te vertegenwoordigen, zijn lijden te verhalen, het geleden onregt te verkondigen, zijne roemrijkste herinneringen levendig te houden, zijne onderdrukte pogingen tot herwinning der vrijheid aan het licht te brengen en, in zijn naam, voor de eeuwige grondstellingen van regt en rede op te treden.

FRANKRIJK.

Marseille, 28 Aug. Thans, nu Toscane en Modena, met Parma vereenigd, plegtig de vervallenverklaring hunner oude vorsten hebben uitgesproken, benevens den wensch, om met Piemont vereenigd te zijn, begint men ernstig over de houding na te denken, die het cabinet van Turin, met het oog op de manifestatien van Midden Italie, zal aannemen en over het antwoord, dat Victor Emanuel den afgevaardigden zal geven, die belast zijn hem het sympathetisch gevoel der bevolkingen kenbaar te maken.

De groote europesche magten hebben, na de teekening van het tractaat van Villafranca, zulk een volstrekt voorbehoud in acht genomen, dat het zeer moeijelijk is, om reeds nu de houding te bepalen, die zij in dezen zullen aannemen, en het zou even onvoorzigtig zijn, hun het voornemen toe te schrijven, in de aanneenhechting toe te stemmen, als het tegenovergestelde te gelooven. Het sardinische bewind zelfs, ofschoon het grootelijks betrokken is in de aanhangige zaak, houdt zich wijselijk ter zijde en sinds den dag, dat het zijne commissarissen uit Florence, Modena, Parma en Bologne heeft teruggeroepen, heeft het van alle tusschenkomst afgezien, die eenig oordeel zou hebben kunnen doen vellen over zijn laatste instructiën. De piemontesche pers is zoo lijdelijk niet, en hieraan is het dank te weten, dat wij kennis dragen, hoedanig men de inlijving der hertogdommen met de sardinische staten inziet.

De *Opinione*, de *Indipendente*, alle dagbladen van Turin in één woord, uitgenomen de *Piemonte*, die de *Armonio* is opgevolgd, verklaren, dat de aanhechting reeds een gebeurde zaak is, dat de vrije en geregelde stem der vergaderingen aan Piemont het regt geeft, er bezit van te nemen, en dat de sardinische regering onmiddelijk een acte van souvereiniteit betrekkelijk de hertogdommen moet opmaken, zonder zich door diplomatische pligtplegingen te laten ophouden.

Wel gaat de piemontesche pers misschien een weinig ver, wanneer zij zulk een eerzuchtige hoop uit en der regering zulk een gevaarlijken raad geeft, maar, om de waarheid te zeggen, rekende men wel op deze demonstratie en, daar zij geen officieel karakter heeft, denkt niemand er aan, haar groot gewigt toe te kennen; ernstiger zou een regtstreeksche tusschenkomst der regering zijn, en de *Corrie Mercantile* van Genua geeft te kennen, dat zij plaats moet hebben.

»Goed onderrigte personen", zegt dit blad »schrijven ons, dat ons gouvernement de plegtige wenschen van Midden Italie zal verhooren, door een geheele toestemming en door zedelijk het beginsel van vereeniging dezer provincien met het constitutioncle gouvernement van het savooische huis aan te nemen. Maar ten zelfden tijde zal het doen weten, dat het niet gelooft, dadelijk tot den weg van uitvoering en in bezitneming te kunnen overgaan, omdat zonder twijfel een europeesch congres noodzakelijk is, om de eindelijke regeling van Italie vast te stellen, en men daarom de resultaten daarvan behoort aftewachten.

Terwijl de regering de houding der bevolking den grootsten en welverdienden lof toezwaait, spoort zij haar aan, de orde te handhaven en met dezelfde wijsheid voortlegaan, en geeft zij haar de volgende waarborgen: 1e dat onze staat haar zal helpen in al hare behoeften van inwendig bestuur en de organisatie harer geregelde troepen; 2e dat zij door ons leger verdedigd zullen worden tegen elken inval of restauratie en tegen elke bedreiging van de openbare rust."

De *Opinione* zegt, dat het, in afwachting van de bijeenkomst van een congres ter regeling van de middenitaliaansche zaken, wenschelijk zoude zijn, er een regent, in naam van Victor Emanuel, te vestigen.

De *Wiener zeitung* berigt te gelijker tijd, doch wij weten niet op welken grond, dat Engeland, Rusland en Pruissen tegen de herstelling der verdreven vorsten zijn.

Het oostenrijksche gouvernement heeft, naar men zegt, de personen, die door zijne troepen als gijzelaars medegevoerd zijn, in vrijheid gesteld. Men zegt niet, dat de hertog van Modena de staatkundige gevangenen heeft vrijgegeven, tot wier wegvoering hij den treurigen moed heeft gehad, alvorens hij zijne staten verliet; wij betwijfelen zeer, of dit een uitnemend middel is, om de genegenheid van een gouvernement te winnen, dat bewijzen geeft van de schitterendste edelmoedigheid, door een volle, geheele, onvoorwaardelijke amnestie af te kondigen.

Het nieuws uit Engeland is onbeduidend. Onze buren vieren de rust, die de prorogatie van het parlement hun heeft geschonken, door de kanonnen van Armstrong te beproeven. De *Times* berigt met vreugde, dat er honderd van deze kanonnen dit jaar zouden kunnen vervaardigd worden; de *Times* stelt zich met weinig tevreden.

De *Moniteur* van heden deelt een groot aantal adressen mede, door de algemeene raden aan den keizer overhandigd. Deze adressen hebben algemeen ten doel, om den keizer geluk te wenschen met den glorierijken afloop van den italiaanschen veldtogt, en met de gematigdheid, waarvan hij door het sluiten van den vrede van Villafranca bewijs gegeven heeft. Het officieele blad berigt ook, dat het feest van den 15den Augustus te Genua met buitengewonen luister is gevierd geworden. De dames der stad hebben de gekwetste Franschen bezocht, den franschen militairen gezaghebbers is een groot banket aangeboden, en de stad was 's avonds prachtig verlicht.

Marseille, 29 Aug. 't Is meer bedroevend dan verwonderingbarend, dat men verneemt, dat Victor Hugo weigert in Frankrijk terug te keeren. In zijn brief, opgenomen in een engelsch blad, zegt hij: »Ik wil de ballingschap der vrijheid deelen." 't Komt er nu maar op aan te weten, van welke vrijheid de schrijver van Notre dame de Paris spreekt. Toch niet van die van 1848? Victor Hugo zou zeer verwonderd zijn, als hij wist, hoezeer deze razende en ijdele vrijheid gehaat is, zelfs bij zijne oude staatkundige geloofsgenooten.

ZWITSERLAND.

Zurich, 9 Aug. Wanneer in deze dagen een brief uit onze stad iets anders zou behandelen dan de conferentie, die aldaar gisteren feitelijk is geconstitueerd, zou hij waarlijk eene plaats in de snippermand verdienen. Om den mijnen voor dit gevaar te behoeden, meld ik u al dadelijk, dat het rustige Zurich, met zijne 11,000 inwoners, dat overigens slechts de bescheidene aanspraken heeft: 1o de hoofdstad te zijn van het, volgens de constitutie van 1814, eerste der 22 Zwitsersche cantons en een der drie besturenden, welke, naar de bondsconstitutie, bij afwisseling de aangelegenheden van den Zwitserschen bond leiden; 2o. met de haar omgevende dorpen het middenpunt te vormen der onderscheidene takken van manufacturen, die door het geheele canton verbreid en de hefboomen van een ongemeen levendig handelsverkeer zijn, — dat dit nijvere stadje, zeg ik — bij het berigt, dat de keizers van Frankrijk en Oostenrijk, uit aanmerking der loffelijke houding van strikte en welwillende neutraliteit, door den bondsraad gedurende den oorlog in acht genomen, aan den gastvrijen bodem van Zwitserland in het algemeen en aan Zurich in het bijzonder de eer hadden toegedacht, de gevolmagtigden binnen zijne muren te zullen herbergen, in den hoogsten graad werd verrast, zoodat het, even als iemand, die meent gedroomd te hebben, de oogen uitwreef. Eerbiedig zwijgt dan ook reeds thans het geruisch der bromen, het gekraak der weefstoelen, het gesnor van het spinnewiel en het geklapper der waterraderen, voor de taal der diplomatie, als voor eene hoogere stem, ofschoon deze nog eerst en wel zeer veel moet spreken, om de gemoederen gerust te stellen en den vrede van Europa te verzekeren.

De afgevaardigden zijn eerst Zaturdag jl. alhier aangekomen; de Sardinische plenipotentiaris, ridder Desambrois, aan wien, als tweede afvaardigde, de Sardinische gezant te Bern, de heer Jocteau, is toegevoegd, had het initiatief van te verschijnen; onder zijne legatieraden behoort ook de heer Nigra, ambtenaar bij het ministerie van buitenlandsche zaken. Verdere geattacheerden zijn de heeren graaf de la Tour, secretaris van legatie, en ridder de Veillet, geëmploijeerde bij het departement van buitenl. zaken. Hun aller chef, de heer Desambrois, president van den Sardinischen senaat, ziet er in het geheel niet naar uit, om den calembourg, dien men op zijn naam en op de verlegenheid van Sardinië bij de conferentie heeft gemaakt — *Des embarras* — toe te juichen. Van zijn geattacheerde, graaf Nigra, die als vertrouwde bemiddelaar tusschen keizer Napoleon en graaf Cavour algemeen bekend is, heeft men met even weinig regt gezegd: *hic »Niger" est, hunc Romani caveto!* (Romeinen, hoedt u voor dezen Niger, dit woord beteekent namelijk in het Latijn ook »eene zwarte ziel".) Dit epitheton kan men wel op de sluwheid van dezen diplomaat, doch geenszins op zijn karakter en voorkomen toepassen.

Zaturdag namiddag kwamen de vier Oostenrijksche afgevaardigden aan; namelijk graaf van Colloredo, de eerste en aanzienlijkste diplomaat van den keizerstaat, tot hiertoe gezant van Oostenrijk te Rome; als tweede afvaardigde is hem ter zijde gesteld de heer von Meysenbug en als attachés de heeren von Hofmann en von Werner, waarvan de eerste als beoefenaar van het staatsregt een grooten naam heeft verworven. Des avonds eindelijk arriveerde ook de Fransche gezant, de heer de Bourqueney, gezant te Weenen, niet minder een diplomaat van het eerste water. Hij is in Zwitserland geheel te huis, alwaar hij vroeger raad van legatie was. De tweede Fransche afgevaardigde, markies de Banneville, is eerst gisteren aangekomen. Hunne gezantschapssecretarissen zijn de heeren Armand en markies de Cammont la Force.

De gezamentlijke afgevaardigden werden, bij hunne aankomst aan het station, door den staats-secretaris Vogel en een tweeden kanselarijsecretaris opgewacht en in de gereed staande gala-rijtuigen naar de voor hen ingerigte appartementen geleid. De Oostenrijksche en Fransche ambassade heeft het heerlijk gelegen pension Baur aan het meir, de Sardinische het hotel Baur, vlak tegenover het postkantoor, betrokken.

Telkens na de aankomst van een der plenipotentiarissen, plaatste zich voor zijne woning eene eerewacht, bestaande uit eene afdeeling jagers, in parade-uniform, waarvan de muziek zich voor de hôtels deed hoor[en] bij haar vertrek bleven twee schildwachten ach[ter]. Deze eereschildwacht werd later onder dankzegg[ing] ontslagen, doch de stafmajoor Pestalozzi als ordonna[ns]officier ter beschikking der gezanten gesteld, ter[wijl] ieder der kanselarijen een onderofficier tot haren *pla*[...] heeft aangenomen.

Zondag hebben de overste Ziegler en de regeringsr[aad] Hagenbuch, zoowel namens het eedgenootschap en [den] bondsraad als namens onze stedelijke regering, de h[ee]ren afgevaardigden begroet, die op hunne beurt reeds [des] namiddags een bezoek bij den regeringsraad Dr. D[...] (bij afwezigheid van den regeringspresident Dr. Ze[...]der) alsmede bij de gedeputeerden van den raad hebb[en] afgelegd, dat door den eerstgenoemde, in gezelschap [van] den regeringsraad Benz, gisteren werd beantwoord.

De plenipotentiarissen zullen voorts, naar ik verne[em,] reeds eerstdaags een bezoek aan den heer Staem[pfli,] president van den bond, te Bern, brengen, ofsch[oon] graaf Colloredo de eenige moet zijn, die dit voornem[en] stellig heeft te kennen gegeven, en wel op uitdruk[ke]lijken last van het Oostenrijksche gouvernement, [dat] in der tijd zeer tevreden was over de, gedurende [de] vijandelijkheden, door de Zwitsersche autoriteit[en in] Tessino genomene maatregelen tot inachtneming [der] Zwitsersche neutraliteit en over de goede behandeli[ng,] die den gevangenen van het garnizoen van Lave[no,] toen zij genoodzaakt waren naar het Zwitsersche gro[nd]gebied te vlugten, is ten deel gevallen.

Als locaal voor de conferentie was het Casino, sma[ak]vol gemeubileerd, door ons stedelijk bestuur aangebod[en;] intusschen hebben de vreemde heeren het verlang[en] te kennen gegeven, hunne beraadslagingen liever [in] het pension Baur te voeren, doch tevens den wens[ch] uitgedrukt, de plegtige slotacte (?) op het stadhuis [te] teekenen, dat tot dit einde zeer fraai en doelmatig [zal] worden ingerigt.

De regeringsraad zal, ter eere der afgevaardigden, Do[n]derdag aanstaande een diner in der Baur-garten gev[en,] waarbij ook de bondsraad en andere eedgenootsch[ap]pelijke autoriteiten vertegenwoordigd zullen worden.

Reeds nu hebben de hooge afgevaardigden hunne b[ij]zondere tevreden- en erkentelijkheid over Zwitserla[nd] en de hun ten deel gevallen ontvangst betuigd, wa[ar]op zij trouwens ook regt hebben, daar hunne minzaa[m]heid en welwillendheid reeds ieder, die met hen in a[an]raking is gekomen, zeer gunstig voor hen heeft [in]genomen.

Zooals ik hierboven zeide, hebben de beraadslag[in]gen heden namiddag te 2 uren in het *Pension* Ba[ur] en wel in den salon van den Oosterijkschen gevolma[g]tigde, een aanvang genomen, en wel kort na de a[an]komst van den tweeden Franschen gevolmagtigde m[et] meer volledige instructiën. Echter wordt door dez[en] noch door de overige tweede plenipotentiarissen a[an] de eerste eigentlijke conferentien deel genomen, die mi[s]dien in het diepste geheim gehuld zijn.

Alleen de Sardinische gezant, ridder Jocteau, werd ee[n] korte poos door den heer Desambrois geraadpleegd. [...] zal u niet onbekend zijn, dat de eerstgenoemde zi[ch] bij de confederatie slechts door zijne kunst van dral[en] betreffende de steeds in statu gebleven vraag der [Sa]vooische neutraliteit en bezettings-kwestie, heeft beke[nd] gemaakt.

Dat de plenipotentiarissen voor het tot conferent[ie]zaal in gereedheid gebragte, en met een bijzondere [te]legraphische geleiding voorziene, locaal in het Casi[no] bedankt hebben, is geschied, omdat zij hunne moei[je]lijke beraadslagingen volstrekt ongestoord wenschen [te] voeren. Hoewel men natuurlijk niet naauwkeurig w[eet,] wat heden verhandeld is, wil men echter hebben [op]gemerkt, dat de vertegenwoordigers der drie moge[nd]heden het reeds vrij eens zijn, en dat de heer Desambr[ois] niet ontevreden is. - Ware te Zurich eene fondsenbeu[rs,] dan zou deze heden welligt reeds eene rijzing hebb[en] ondergaan.

BRITSCH-INDIE.

Berigten uit Calcutta deelen mede, dat aldaar 7[...] man op het punt stonden zich naar China in te sc[he]pen, toen er tegenbevel kwam, hetwelk bepaalde, [dat] de helft dier manschappen in Bengalen moest blijv[en.] Wat aanleiding tot dit bevel gegeven heeft is on[be]kend.

— Uit Lahore, Agra en andere plaatsen wordt ber[igt,] dat de mahomedaansche priesters nog steeds voortga[an] de bevolking tegen het europesche gezag op te rui[en.] Geschriften in de inlandsche talen verspreiden w[on]derbare berigten omtrent de geboorte van zekeren p[ro]feet, Imam Mendee genaamd, en dragen veel bij, om [de] onrust aldaar te doen voortduren.

CHINA.

Volgens berigten uit Hongkong, was de heer Wa[rd,] plenipotentiaris van de Vereenigde Staten van Noo[rd] Amerika aan het hof van China, van Peking te Sha[ng]hae teruggekeerd. Daar de heer Ward weigerde z[ich] aan het vernederende ceremonieel der *Ko-tau* te ond[er]werpen, was het hem niet gelukt, eene zamenko[mst] met den keizer te hebben.

Het verblijf van den heer Ward te Peking heeft [...] dagen geduurd; hij was nogtans niet in de gelegenh[eid] iets van de stad te zien, daar de chinesche commis[sa]rissen weigerden, hem van gidsen en paarden te vo[or]zien. Eenige heeren van zijn gevolg schijnen ech[ter] door de stad, die zij als zeer armoedig en vuil besch[rij]ven, te hebben gewandeld. De uitwisseling der trac[ta]ten vond eerst, na den terugkeer van den heer Wa[rd] te Pei-Tang, eene stad aan de monding der rivier [van] dien naam en omstreeks 10 mijlen ten Noorden [van] de Peiho gelegen, plaats.

Te Pei-Tang had ook de uitlevering van zekeren J[...] Powell, die zich voor een Amerikaan had uitgegev[en,] plaats. Hij had als matroos op een engelsch oorlogs[schip] gediend, en was, bij den aanval op de Peiho, door [de] Chinezen gevangen genomen.

In de chinesche Zee en op de kusten der Philippij[nen] hadden hevige stormen gewoed, waarbij verschei[dene] schepen vergaan of zwaar beschadigd waren, waar[on]der ook het Nederl. barkschip *Laurens Koster*, dat [bij] Amoy op strand geraakte en geheel verbrijzeld wer[d.]

Ingezonden Stukken.

Mijnheer de Redacteur!

Reeds veel is er, gelijk UEdg. zeker wel zal bekend zijn, geschreven over de *suikercultuur*, de *suikerriet-persing* en alles wat verder tot het verkrijgen van veel en goede suiker behoort in acht genomen en opgevolgd te worden. Daargelaten de aanplanting van het riet, waarvan *àlles* ter erlanging eener gewenschte productie afhangt, is er ten aanzien der opgemelde persing nog iets, dat, mijns inziens, wel een nader onderzoek waardig is. Het is mij namelijk gebleken, dat op de meeste suikerfabrieken de *afval* of zoo genoemde *ampas* van het suikerriet, welke na de persing van hetzelve overblijft, na goed te zijn gedroogd, meestal tot op nagenoeg of meer dan de helft der zwaarte vermindert, en zulks in weêrwil de molen goed, met genoegzame kracht werkte en, naar gelang van de soort, hoedanigheid, grootte en zwaarte van het riet, goede resultaten opleverde, zoo als, — om maar één voorbeeld op te geven, — uit het volgende zal blijken.

Van 67 bossen *wit riet,* wegende 2797 A. ℔. bleven er, na de persing 824 A. ℔. natte ampas over,

zoodat 2797:100 = 824:x

er 29.4 ampas
en 70 6 perct. rietsap

werd verkregen, bij 669.84 Nederl. kannen rietsap, wegende 10° Beaumé.

Gemelde 824 A. ℔. natte ampas, nagenoeg een geheelen dag goed gedroogd zijnde, *en geschikt om tot brandstof te dienen,* waren verminderd tot op 414 A. ℔. Wanneer men nu

824:100 = 414:x

dan verkrijgt men 50.24 ampas
en 49.76 indrooging.

Van de 75 bossen *Japara riet,* welke 2821 A. ℔. wogen, is verkregen 751 A. ℔. natte ampas, zullende dus, wanneer

2821:100 = 751:x

zulks geven 26.5 ampas
en 73.5 perct. rietsap bij

545.30 Nederl. kannen sap wegende 11½ Beaumé. De 751 A. ℔., na als boven gedroogd zijnde, waren verminderd tot 378 A. ℔., zoodat, bij dezelfde berekening als zoo even, wordt verkregen 50.3 ampas en 49.7 indrooging.

De molens, waarmee deze proeven zijn genomen, waren van de gewon Low More soort, van welke de rollen 48 Eng. duimen lang op 24 Eng. duimen dik zijn. De rollen of cylinders maakten gemiddeld twee omwentelingen per minuut.

Wanneer dus 70 tot 73.5 perct. sap uit het riet wordt gehaald, dan ligt de oorzaak van de opgegeven zwaartevermindering der ampas, na de drooging daarvan, toch niet aan de slechte persing, maar wel aan een bestaand gebrek, om meerder, ja *alle* suikerdeelen uit het riet te verkrijgen. Zelfs de door George Fletscher zoo zeer aanbevolene suikermolen kan, volgens zijne eigen verklaring, slechts van 65 tot 70 perct. sap bekomen, en is er geen middel noch door hem, noch, voor zoo ver mij bekend is, door anderen aangewezen, om het riet zoodanig te persen of de ampas zoodanig te bewerken, dat er hoegenaamd geen suikersap meer in blijft, zoo als toch uit de bovenstaande aantooning blijkt wel het geval te wezen. Dat het riet na de persing slechts of hoofdzakelijk waterdeelen blijft bevatten en hierom eene nadere bewerking, ter erlanging van suiker, de moeite niet beloont, is nog geene afdoend bewezene zaak en verdient althans wel te worden onderzocht.

In het belang derhalve der suikerfabriekanten, — of ten minste in het belang der *scheikunde* en der *suikerproductie,* doe ik aan deskundigen de vraag: *op hoedanige spoedigste en eenvoudigste wijze kan men met voordeel alle aanwezige suikerdeelen of wel spiritus uit de ampas verkrijgen?* [1])

Wanneer men in aanmerking neemt, hoeveel ampas gedurende den geheelen maaltijd zonder eenige poging, om er nog suiker uit te halen, gedroogd en tot brandstof gebezigd wordt, dan zal men, dunkt mij, toch wel moeten toestemmen, dat er zeker nog suiker verloren gaat, niettegenstaande er ook 70% en meer uit het riet wordt geperst, welk verlies voor hen, die zulks geen bagatel noemen en op alle mogelijke winst zijn gesteld, niet te minachten is; vooral niet, wanneer het door juist genomen proeven voldoende zal zijn bewezen, dat de kosten deswege gedaan ruim door de meerdere suikerproductie en voordeelen worden gedekt.

Hoezeer het overbekend is, dat de Chinezen er bijzonder slag van hebben om voordeel te behalen, zoo zijn er toch, op wier suikerfabrieken men maar tusschen de 50 tot 60% perst, uit vrees dikwerf een der rollen uit den *ouden* molen te zullen breken. Waarlijk een slecht doorzigt en eene nadeelige berekening van de anders zoo heb- en winzuchtige, nog al snuggere Chinezen!

Dat de suikercultuur en de suikerproductie hier in Indië nog niet op die hoogte en volmaking is gekomen, als waartoe ze te brengen is, zal wel niet worden betwijfeld. Eene aantooning, bij eene volgende gelegenheid, zal zulks zooveel mogelijk bewijzen.

Door het bovenstaande, mijn waarde Redacteur, eene plaats in uw blad te doen inruimen, zal mogelijk iemand in de gelegenheid zijn, de boven gedane vraag, door proefondervindelijke bewijzen gestaafd, te beantwoorden en ten deze, door middel der drukpers de noodige inlichtingen te geven.

Hoogachtend

UEd. Dw. Dienaar
PLOEGMAN.

PASOEROEAN, den 3den Oct. 1859.

[1]) *J. Girardin,* Scheikunde, en *L. Geiger,* Artsenijmengkunde bladz. 1178 enz. van het 2de deel.

Mijn heer de Redacteur! [1])

Uw Holloway pillen slikkende vertegenwoordiger (jammer, dat die van Kempees niet beter bij hem hebben uitgewerkt!), die zoo juist de schoone woorden van den prins de la Moskowa weet van pas te brengen „*le Régiment c'est le village, dont le drapeau est le clocher*", heeft ook stellig ergens gelezen: „*in de militaire zamenleving is het regiment een groot huisgezin, een kring van krijgsbroeders, waarvan de oudste het hoofd en de pas aangenomen recruut het jongste lid is. Respect aux anciens* is daar de leus, en de smaad, een enkelen aangedaan, treft allen."

En al mogen soms, in den vertrouwelijken krijgsmanskring, de handelingen der meerderen berispt, gelaakt of gehekeld worden, aan ons-zelven alleen behouden wij, soldaten, dit regt voor; geen burger is daartoe bevoegd en het allerminst zij, die den uniform tegen den zwarten rok verwisseld hebben.

Misschien zal u, mijnheer de redacteur! na het lezen dezer regelen, wel nieuwsgierig wezen, wie of de schrijver der u toegezondene bombast is, en wat ze eigentlijk heeft te beduiden?

Weet dan, mijnheer de redacteur, dat ik een vriend ben van Lellefonds, even als hij een uwer trouwe lezers, en dat ik met genoegen bespeurd heb, dat een artikel van militairen oorsprong, al is het dan ook in soldatentaal geschreven, soms goedgunstig door u wordt opgenomen.

Welnu, wanneer ik, in den laatsten tijd, bij mijn compagniescommandant de dagelijksche stukken liet teekenen, zag ik dikwijls uw vertegenwoordiger, die om zijne sprekende gelijkenis met een portret van Jérome Paturot à la recherche de la meilleure position sociale, bijzonder mijne aandacht trok.

Daar onze kapitein, op wien ik het in geheel niet begrepen heb, commissaris was voor de regeling van het vaandelfeest, en uw vertegenwoordiger bij hem logeerde, zoo verbeeldde ik mij, dat onze oude, wel wist waarom, en hij stellig een pluimpje in uwe courant verwachtte.

Dat mijn oude buiten den waard heeft gerekend, deed mij in mijn vuistje lagchen, doch dat uw niet genoodigde vertegenwoordiger, in zijne alles omvattende wijsheid, alles bedilt, alles degradeert, wat der inwijding van ons vaandel eenig genoegen of luister kon bijzetten, heeft ieder verontwaardigd, en al mogten onze officieren zulks met een minachtend zwijgen beantwoorden, in de kaserne komen wij daar tegen op, zoo goed en zoo kwaad als wij kunnen.

La religion du drapeau, het geloof aan het vaandel, is den soldaat even dierbaar als het geloof aan God, en geene vuige spotzucht moest die schoone overlevering ontheiligen. Dat geloof kan in geene taal der volkeren worden uitgedrukt, het huisvest slechts in den boezem van den krijgsman, en allen waren wij daardoor bezield, toen ons vaandel het eerst wapperde. Door geestdrift overmeesterd, zwoeren wij trouw in naamlooze klanken, die tot geene taal behooren, en toen de eed werd afgelegd, waren, ten spijt van alle recensenten, onze blikken met eerbied gevestigd op hem, in wiens hand het zinnebeeld van trouw, eer en krijgsmansdeugd was ingewijd.

Doch hoe aanstekelijk is het voorbeeld en hoe ligt laat men zich medeslepen, om bombast uit te kramen. *Revenons à nos moutons.*

Ik vind het zeer wetenswaardig, dat uw vertegenwoordiger, vóór de feestviering, Holloway pillen had ingenomen, en zeer bescheiden, dat hij vooral niet verzuimt, zulks het belangstellend publiek mede te deelen. Doch, onder ons gezegd, had hij beter gedaan, dit huismiddeltje voor eene andere gelegenheid te bewaren; eene ledige maag had hij voor de bijwoning van het feestmaal niet noodig, en nu schijnen zelfs zijne roerendste uitdrukkingen, als door den drang der Holloway pillen, te zijn afgeperst, en hare zwartgallige uitwerking heeft hij zinnebeeldig in uw dagblad nagebootst.

Hadde uw vertegenwoordiger zijn geloofsbrieven overhandigd, zoo als zulks voor gezanten gebruikelijk is, zoo ware, om de plegtigheid door zijne tegenwoordigheid meerderen luister bij te zetten, hem welligt eene eereplaats aangewezen; nu echter behoorde hij eenvoudig onder het aantal nieuwsgierigen, die, ter voorkoming van belemmeringen bij alle wapenschouwingen, op eerbiedigen afstand worden gehouden, vooral wanneer zij Holloway pillen hebben ingenomen. Doch zoo uw verbeeldingrijke vertegenwoordiger geweerd werd, geschiedde zulks volstrekt niet uit vrees voor de openbaarheid, wier hoogepriester hij waant te zijn.

In geenen deele! Onze kolonel gevoelde wat hij zeide: de taal des harten kent geene stemverheffing en, luid of zacht, zij is altijd welsprekend. Of zijne aanspraak zoo zeer de publiciteit moest schromen, laat ik u-zelven beoordeelen; zij volgt hier letterlijk:

„Voor uw onderhebbend corps is het hooggewigtig tijdstip daar om begiftigd te worden met zijn vaandel. Aan mij is de eervolle, taak te beurt gevallen, het u, van wege den Gouverneur-Generaal, in naam des Konings, uit te reiken."

„Dat het u zij een heiligdom, waarin de eer van het corps, de eer van Nederland bewaard wordt."

„Dat het u zij een lichtpunt, waarin alle blikken zich ontmoeten, de band, die, ver van bloedverwanten en vaderland, u allen aaneen hecht, dat het u zij de reliqui van het bataillon, voor wier behoud gij bloed en leven veil hebt."

„Zweert mij, dat gij het nimmer zult verlaten, zweert mij op hetzelve trouw aan onzen geliefden koning!"

„Zweert gij dit allen?"

(Als ik voor die toezending maar niet in den pot dwaal.)

En wat of nu eene lang vergetene, en op eene hatelijke wijze opgerakelde, recensie van het een of ander werk van den luitenant Boelhouwer te maken had met de aanspraak van den afdeelingscommandant, hoe of daar mede eenige vrees voor de openbaarheid is te vereenigen, kan ik met mijn dom soldatenverstand niet begrijpen.

Om alle punten der u toegezondene rapsodie te beantwoorden lust mij niet; een paar aanmerkingen mogen mij evenwel veroorloofd zijn.

Uw vertegenwoordiger heeft de distributie op den morgen van den heugelijken dag niet goed afgekeken. Wij zijn onthaald niet op een triviaal stuk worst maar op ketting- saucijs, en tusschen de eerste en de laatste is even veel verschil als tusschen *Asmodée* en het *Handelsblad,* en, daar *hij* zulks voor het publiek toch zoo wetenswaardig vindt, zoo werden er bij de koffij ook suiker, melk en eijeren verstrekt. De officieren waren bij de distributie tegenwoordig, doch wat gaan onze huishoudelijke zaken het publiek of uw correspondent aan; komt hij in het fort logeren, om die af te loeren?

Uw overmoedige correspondent liegt, wanneer hij zegt, dat wij *begeisterd* waren door den ons geschonken wijn, toen wij den officieren, die aan ons feestmaal kwamen deel nemen, hartelijk toejubelden; er klonken toen andere snaren in ons binnenste, die zijn gemoed vreemd zijn.

Hij vergiste zich even zeer, zoo hij, door het bevel van drie linker en twee regterrotten achter, uit zijne mijmeringen werd opgewekt. Ik merk zulks op, om dat daarin voor onze officieren eene aantijging van onkunde met hunne reglementen ligt opgesloten.

Ten slotte, hoe spotziek wij soms onze chefs over den hekel halen, dulden wij zulks van geene vreemden, die onzen familie kring zijn binnengedrongen; en, wanneer toevallig de een of andere burger een gastvrij verblijf in onze kazerne had gezocht, om de dienstbevelen van onzen chef op te vangen en in uw dagblad belagchelijk te maken, dan werd hij stellig, onder het ontvangen van een *indruk*makend lesje van beleefdheid, buiten de poort gezet. De officieren zullen er welligt anders over denken, anders zoude uw vertegenwoordiger nimmer weder den drempel van ons fort betreden.

SOERACARTA, 8 Sept. 1859

KLAAS FLINK
Fourier.

Eerstdaags heb ik een artikel over onze militaire cantine gereed. Zal u daar goedgunstig een plaatsje voor bewaren? (*Redactie.*)

[1]) Deze brief, vroeger aan de redactie van het Bat. Handelsblad ter plaatsing gezonden, maar door haar geweigerd, wordt, op beleefd verzoek des schrijvers, door ons opgenomen. (*Redactie*)

Een woord gerigt aan de Directie van den Bataviaschen Schouwburg.

Bij de dezer dagen, door de welwillende tusschenkomst van de chefs der verschillende departementen, op verzoek van de Directie van den Bat. Schouwburg, gecirculeerd hebbende lijst van inteekening, is o. a. de abonnements-prijs voor het 2e. abonnements-jaar bepaald als volgt:

" *voor ambtenaren, die f* 200 *'smds genieten en daarbeneden .. f* 8:"

Tristram Spleen, die niet alleen een warme voorstander is van de opéra, maar ook van alles, wat regtvaardig en billijk is, — wenscht de vraag te opperen, naar welken maatstaf die berekening is geschied, vermits toch een kapitein, die plus minus *f* 300: *'smaands* geniet, zich ook voor datzelfde bedrag *mag* abonneren.—

Wanneer in aanmerking wordt genomen de inschikkelijkheid van het Bataviaasch publiek, voor al hetgeen door het fransch tooneelgezelschap, gedurende het 1e. abonnements-jaar, werd voorgedischt, en *vooral* de belangstelling van het Gouvernement, door het toekennen van belangrijke subsidiën, dan wordt het voorzeker hoog tijd, dat de Directie van den Bat. Schouwburg den abonnements-prijs zoodanig vermindert, dat elk Gouv. ambtenaar, evenals de officieren, geëvenredigd met zijne inkomsten, zich kan abonneren.—

Van daar dan ook, dat de bedoelde inteekeningslijsten bijna allen *oningeteekend* zijn teruggezonden.—

Hij vertrouwt, dat deze opmerking bij de geachte Directie van den Bat. Schouwburg verschooning zal vinden, en zij, de billijkheid van de voorgestelde vermindering der abonnements-prijzen inziende, — eindelijk zal kunnen besluiten daaraan gevolg te geven, hetgeen voorzeker geen *nadeel,* maar veeleer *voordeel* aan hare financien zoude te weeg brengen.—

Batavia, October 1859.

(*Redactie.*)

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.		NAAR
October	9	Nederlandsch	Koophandel	S. de Vries	Batavia	8 Oct.	Amsterdam
„	10	Ned. Indisch	Calambusal Mansoor	Oemar Matraf	„	— „	Bencoelen
„	—	Fransch	Asie	A. Mathieu	„	9 „	Bordeaux
„	—	Engelsch	Stornoway	H. L. Hart	Shanghai	5 Sept.	Londen
„	—	Nederlandsch	Elise	B. J. Schipper	Telok Betong	7 Oct.	Tadjor
„	—	„	Rotterdam	H. Poort	Rotterdam	8 Julij.	Batavia
„	—	„	Johanna Maria	L. J. Wilhelmie	„	16 Junij	„
„	13	Engelsch	Ballarat	H. Jones	Shanghae	11 Sept.	Londen
„	14	Amerikaansch	Moulainaave	Josiah Hardy	Philadelphia	23 „	Shanghae

Aangekomen schepen te *Batavia.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.		AGENTEN.
October	12	Ned. Indisch	stooms	Palembang	W. A. J. Kulfer	Soerabaija	9 Oct.	W. Cores de Vries
„	—	Nederlandsch	brik	Dolfijn	C. B. Brandligt	Palaboean	10 „	Schimmelpenninck & Co.
„	13	„	schip	Cheribon	Coers	Makasser	5 „	Landberg, Bez de Bie & Co.
„	14	Engelsch	„	Joseph Bieshby	G. Tieties	Liverpool	21 Junij	Gezagvoerder.

Vertrokken schepen van *Batavia.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
October	13	Ned. Indisch	bark	Faidool Rachman	Said Ba-alie	Samarang
„	—	Hamburg	„	Johannes	Bruhn	Australie
„	14	Nederlandsch	schip	Staatsraad van Ewijck	J. de Winter	Boni
„	—	Ned Indisch	brik	Tartar	Tan Ingsan	Cheribon, Tagal en Pecalongan
„	15	Nederlandsch	bark	Zaanstroom	R. L. Schaap	Boni via Onrust
„	—	„	„	Minister Pahud	Kievit	Pasaroean
„	—	„	„	Canton	H. J. Tweehuis	Boni via Samarang
„	—	Ned. Indisch	brik	Kalimaas	Said Moh. Segaf	Cheribon
„	—	Hanover	bark	Esperance	H. A. Feijen	Singapore via Siam
„	—	Nederlandsch	„	Eersteling	A. P. Armstrong	Nederland
„	—	Amerikaansch	schip	Homer	F. Ellms	Nederland via Londen
„	—	„	„	Jane D'Cooper	S. D. Cooper	Indramaijo

In lading liggende schepen te *Batavia.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Adèle*	H. B. R. Jaski	Amsterdam	Haager & Schuurman.
„	„	Pauline*	B. J. Post		„
„	„	Cosmopoliet*	Westenink.	Amsterdam	„
„	„	Zeeploeg*	F. H. Kramer	Tagal	„
„	„	Julie Claire*	A. van Oosteroom		„
„	„	Maarten van Rossem	A. van der Eijk		„
„	„	Sophia Koningin der Nederlanden	L. A. Klein		„
„	„	Eduard Maria	M. F. Remmers		Schimmelpenninck & Co.
„	„	Dolfijn	C. B. Brandligt	Nederland	„
„	„	Kemanglen	Möller		„
„	„	Johannes Anthonius	F. Metz		Landberg, Bezoet de Bie & Co.
„	bark	Cheribon	Coers		„
„	schip	Noord Braband	H. R. Bok	Nederland	„
„	bark	Ferdinand en Louis*	J. K. de Weerd		Jacometti & Co.
„	„	Maleijer	Bok		Busing, Schröder & Co.
„	„	Mentor*	Duinker	Soerabaija	E. Moormann & Co.
„	„	Johanna*	Piccard	Exp. Boni	Metzendorff, Wilmans, & Co.
„	„	Doelwijk*	Swart		„
„	„	Welvaart.	Mooi		Paine, Stricker & Co.
„	schip	Anna en Elize	C. J. Jaski		„
„	brik	Koerier*	T. A. Rotgans		van Ommeren, Rueb & Co.
„	bark	St. Jan*	Lammerts	Exp. Boni	„
„	„	Johanna Maria	Wilhelmie		„
„	schip	Geertruida Maria*	J. Mulder Drenht	Exp. Boni	„
„	„	Philips van Marnix*	E. van Duijn	Exp. Boni	B. Kopersmit & Co.
„	bark	Jacoba Helena*	J. Swart	Exp. Boni	„
„	„	Nederland en Oranje	P. J. Rosier		„
„	„	Ridderkerk	Teerlink		„
„	schip	Tonia*	C. F. Zeeman		„
„	„	Stad Dokkum*	N. van der Werff	Exp. Boni	„
„	bark	Catharina Maria	Schuchard	Nederland via Samarang	Maclaine, Watson & Co.
„	schip	Willem de Eerste	T. J. Niedfeld	Exp. Boni	J. Cezard & Co.
„	bark	Loevesteijn	Vonck	Exp. Boni	„
„	brik	Bengalen			„
Ned Indisch	bark	Alnoer*	Sech bin Achmat	Samarang	B. J. Jacobs.
„	schip	Fathool Mocbarak*	Said bin Segaf		Buijs, Jacobsen & Co.
„	bark	Saijool Gair*	Sech Basarahiet	Cheribon	„
„	„	Fatas Banjermassing*	Sarief Mohamad	Banjermassing	„
„	„	Said Maskoor	Jalil		„
„	„	Balhair	Abdul Janin	Samarang	„
„	brik	Antoinette*	F. Chasteau	Macasser	Cassalette & Co.
„	„	Jeannette Maria*	L. G. Danekes		T. Crone.
Engelsch	bark	Gaze Hound*		China	Maclaine, Watson & Co.
„	schoener	J. C. Ross	Ballard	Cocos Eiland	G. Wilson & Co.
Amerikaansch	bark	Game Cock*	Jayne	Shanghae	Paine, Stricker & Co.
Bremen	schip	Fides*	Arfmann		C. Bahre & G. Kinder.
Deens	bark	Herluf Trolle*	A. C. Wandall		„
„	schip	Cecrops*	Davidson	Soerabaija	Maclaine, Watson & Co.
Hamburg	bark	Joachen Christian	Holm		„
„	schip	Europa*	Vogler	Nederland	Metzendorff, Wilmans, & Co.
Zweedsch	bark	Superio*	Cullberg	Nederland	„
Pruissisch	schip	Dolphin*	Klein		Busing, Schröder & Co.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een*

Aangekomen schepen te *Soerabaija.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN
September	28	Nederlandsch	bark	Maria Magdalena	J. H. Willeubriuk	
"	—	"	"	Quatre Bras	F. B. Boudix	Batavia
"	29	Ned. Indisch	stooms.	Banda	G. Neije	Hongkong
"	—	Nederlandsch	"	Maria Agnes	F. ten Brind	Batavia
"	—	Ned. Indisch	"	Koningin der Nederlanden	J. Kloppenburg	"
"	30	"	"	Krabbe	Mardam	"
Octorber	1	Nederlandsch	"	Java	J. Worthington	Pasoeroean
"	—	Ned. Indisch	"	Little Tot	Katjoong	Rembang
"	2	Z. M.	"	Schoenerbrik Sijlph	Luit. t/z. 1 kl. B. A. Houck	Pasoeroean
"	—	Engelsch	"	Architect	R. N. Beauvais	Batavia
"	—	Nederlandsch	"	De Nederwaard	D. Kwakkelstein	Balie (Badong)
"	—	"	"	Agatha en Maria	W. B. van Zijp	Amsterdam
"	3	"	"	Esther Helena	A. van Rhoon	Batavia
"	—	"	"	Generaal Michiels	D. de Wilde	Ternate
"	4	Z. M	stooms.	Merapie	Kap. lt. t/z. A. F. Siedenburg	Amoerang
"	—	Ned. Indisch	schoener	Coquette	J. van Zalingiug	Panaroekan
"	—	"	stooms.	Javaan	H. Coldenhoff	Pamakassan
"	—	Nederlandsch	bark	De Beurs van Rotterdam	F. de Vos	Batavia
"	—	Ned. Indisch	"	Hing Thaij	Amat	Balie

Vertrokken schepen van *Soerabaija.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	NAAR
September	29	Ned. Indisch	stooms.	Javaan	H. Coldenhoff	Pamakassan
"	—	"	bark	Fathoor Rachman	Sech Basaheeb	Batavia via Sumanap
"	—	"	"	Taslum	H. A. Tholen	Banjermassing
"	30	"	"	Salim	Sech Achmt. Baoezeer	Lombock (Ampem)
"	—	"	"	L'amitié	W. A. S. Valberg	Macasser via Sumanap
October	1	"	stooms.	Banda	G. Neije	Batavia
"	—	"	bark	Hoseeng	Itje Lanang	Bawean
"	—	"	"	Tedok	Wongso	Balie
"	—	Nederlandsch	"	Commissaris des Konings van der Heim	J. van Zanten	de Golf van Persie
"	2	Ned. Ind	"	Moostarie thans hern. Noor	Sech Aliamanie	Sumbawa
"	—	"	stooms.	Koningin der Nederlanden	J. Kloppenburg	Batavia
"	—	Nederlandsch	bark	Borneo	D. van Amerongen	Nederland
"	3	Z. M.	stooms.	Soembing	Luit t/z. 1 kl A. J. Kroef	Koers stellende om de Oost
"	4	Nederlandsch	bark	Dirk Arnold	K C. de Veer	Tjilatjap
"	—	Balisch	"	Poospa	Abdul Sookoor	Balie
"	—	Ned. Indisch	"	Krabbe	Mardam	Pasoeroean
"	—	"	"	Alhamdanie	Said Alhabassij	Batavia
"	—	Nederlandsch	"	Java Coerier	G. Diperin	Nederland
"	5	"	"	Jeannette Agatha	A. Cleijudert	"
"	—	Ned. Indisch	"	Little Tot	Katjoong	"

In lading liggende schepen *te Soerabaija.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	BESTEMMING	AGENTEN.
Amerikaansch	schip	Spitfire	J. W. Areij		Fraser, Eaton & Co.
Nederlandsch	"	Regina Maria	Ouwehand	Nederland	"
"	"	Goede Verwachting	Van Lindonck	Nederland	"
"	"	Walcheren	K. Hoek	Rotterdam	"
"	"	Zeeland	H. P. Hazewinkel	Nederland	"
Engelsch	"	Roijal Sovereign	J. Vibert		"
Nederlandsch	"	Koophandel	Creveceour	Nederland	"
"	"	Samarang	A. M. Swarts		"
"	"	Krimpenerwaard	Speenhoff		"
Hamburgsch	"	Herschel	Hauschild		Mathieu, Ebbs, Ruys & Co.
Nederlandsch	"	Cornelis Wernard Eduard	Bakker	Nederland	"
"	"	Arlequin	Singer		Schimmelpenninck & Co.
"	"	Macao	J. Krol	Nederland	"
"	"	Bommelerwaard	Loos	Nederland	"
"	"	Borneo	De Best	Nederland	J. F. van Leeuwen & Co.
"	"	Pieter Corneliszoon 't Hooft	N. Koeus	Nederland	"
"	"	E. W. van Dam Isselt	Kolm		"
"	"	Prins Maurits	J. J. Bart		B. Kopersmit & Co.
"	"	Aegidia en Paulina	T. K. Veldman	Exp. Boni	"
"	"	Admiraal van Heemskerk	Koning	Nederland	"
"	"	Marianne	H. P. Groubeck	Amsterdam	"
"	"	Gebroeders Houtman	C. J. Bax		B. J. van Eck & Co.
"	"	Samuel Hendricus	A. G. Bouten		"
"	"	Vesta	J. P. C. Gerrebrands	Holland	"
"	"	Staatsraad Baud	T. de Jong	Nederland	E. ten Brink & Co.
"	"	Buigersteijn	B. Verhagen	Exp. Boni	"
"	"	Ida Willemina	B. P van Wijland	Exp. Boni	"
"	"	Nieuw Lekkerland	Hoffmann	Nederland	"
"	"	Maria Catharina	H. C. de Bos	Amsterdam	P. Kervel & Co.
"	"	Maria Agnes	G. ten Brinck	Amsterdam	"

Aangekomen schepen te *Indramaijo.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Sept.	24	Ned	schip	Noord Braband	H. R. B k	Batavia
"	28	N. I.	"	Gana Salim	Sech Srafie	Samarang
"	29	Ned	"	Onderkerk	D H. Kramer	Batavia
Oct.	2	N. I.	schoen.	Houg-an	Lim Kwisoeij	Pecalongan

Vertrokken schepen van *Indramaijoe.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Sept.	26	N. I.	bark	Fathal Nassar	Segaf	Banca
Oct.	1	"	"	Banel Gair	Assegaf	"

Aangekomen schepen te *Cheribon.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Sept.	25	N. I.	stooms.	Samarang Packet	Scheel	Batavia
"	26	Zw.	schip	Marie Auguste	A. Pijstrom	"
"	28	Eng		Kate	A. Grange	"
"	29	Ned.	schoen.	l'Union	G. Schuit	"

Vertrokken schepen van *Cheribon.*

DATUM		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Sept.	25	N. I.	stooms.	Samarang Packet	Scheel	Samarang
"	26	"	bark	Gana Salim	Sech Srafie	Indramaijoe
"	27	"	brik	Cheribon Packet	Massingham	Batavia
"	28	"	bark	Oeij Sinje	Kouw Tien	Pecalongan
"	30	"	"	Hoksing	I. Pik-Ie	Riouw

Aangekomen schepen te *Tagal.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Sept.	23	N. I.	bark	Thae Goan	Tan Goatsan	Samarang
"	30	"	"	Kim Tianhoat	Goei Bengkiat.	"

Vertrokken schepen van *Tagal.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Sept.	27	N. I.	bark	Esperanza	Kiang Kong	Batavia
"	28	"	"	Goanlie	Lo. Sientjang.	Riouw
"	29	"	"	Kim Goan	Go Kasoeij	"
"	30	"	schoen.	Bintang Toedjoe	C. F. Beaslij.	"

Vertrokken schepen van *Pecalongan.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Sept.	26	N. I.	brik	Batavia	Oeij Holian	Samarang
"	27	"	schoen.	Houg-an	Lim Kwisoeij.	Indramaijoe
"	29	"	brik	Tartar	Tan Ingsan	Batavia

Aangekomen schepen te *Probolingo.*

DATUM		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Sept.	27	Gouv.		Kruisboot No 64	Noor	Soerabaija

Vertrokken schepen van *Probolingo.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Sept.	28	Ned.	schip	Koophandel	S. de Vries	Ned. v. Bat.

Aangekomen schepen te *Palembang.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Sept.	15	N. I.	schoen.	Masoehoet	Rachm. Alkaf.	Singapore
"	22	"	"	Nathar	Ong Kesing	Pontianak
"	26	"	bark	Kim Tiantaij	Kwee Santji	Batavia

Vertrokken schepen van *Palembang.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGW.	NAAR
Sept.	14	N. I.	schip	Kaliemaas	Said Segaf	Batavia
"	20	"	kotter	Indramaijoe	Tjinghiang	"
"	21	"	bark	Kim Soenhoat	Tjia Mahin	Linga

Aangekomen schepen te *Sumanap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Sept.	19	N. I.	bark	Atiat Toolbarie	Baharoon	Pecalongan
"	20	"	"	Paidool Rachman	Said Baälie	Soerabaija
"	22	"	"	Assad Dullah	Kassan	"
"	28	"	schoen.	Fathool Haer	Malahaila	"

Vertrokken schepen van *Sumanap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Sept.	20	Ned	schip	Stad Schiedam	T. A. Wulp	Pontianak
"	12	N. I.	bark	Amana Tulbarie	Sech Bintok	Samarang
"	24	"	kotter	Mabroek	Said Bànie	Riouw

Vertrokken schepen van *Tjilatjap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Sept.	28	Ned.	bark	Welvaart	J. N. Mooi	Soerabaija

Aangekomen schepen te *Panaroekan.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Sept.	13	Ned.	schip	Osiris	W. H. Cramer	Soerabaija
"	13	N. I.	bark	Katjoong	Joenoes	Pasoeroeu
"	17	"	schoen.	Fathoor Rachman	Basahieb	Sumbawa

Vertrokken schepen van *Pamakassan.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Sept.	17	N. I.	bark	Fathoor Rachman	Basahieb	Pasoeroean
"	20	N. I.	schoen.	Katjoong	Joenoos	Soerabaija

Aangekomen schepen te *Pamakassan.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Sept.	14	N. I	bark	Maijmoon	Said Kassim	Cheribon

Vertrokken schepen van *Pamakassan.*

DATUM		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Sept.	23	N. I.	bark	Maijmoon	Said Kasim	Palembang
"	27	"	"	Adjoesoor	Said Barakha.	"

Aangekomen schepen te *Pasoeroean.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN.
Sept.	25	N. I.	kotter	Krabbe	Mardam	Soerabaija
"	29	Fr.	schip	Jessore	C. Gachet	"
"	30	N. I.	schoen.	Bella	Juno	Sumanap
Oct.	3	Ned.	schip	Borneo	v. Amerongen	Soerabaija

Vertrokken schepen van *Pasoeroean.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Sept.	27	Old.	schip	Von Berg	B. A. Muller	Nederland
"	29	N. I.	kotter	Krabbe	Mardam	Soerabaija
"	30	"	"	Little Tot	Katjoong	"
Oct.	1	"	schoen.	Bella	Juno	Sumanap
"	—	Ned.	schip	Maria Adriana	v. d. Held Sz	Samarang

MARKTPRIJZEN.

TE BATAVIA, DEN 14 OCTOBER.

Arak, *f* 35 @ *f* 40,— per legger.
Koffij, Java *f* 35,— geringe voorraad.
———, Padang, *f* 34.04,— gemiddelde prijs der laatste veiling.
Suiker N⁰. 16 *f* 16½ @ *f* 17,—
Jenever A. V. H. bij Reynst en Vinju *f* 14,— p. kelder, in Consumptie.
Rijst, Indramaijoe met zakken, *f* 187,50.,—
———, witte Batavia, 1ste kwaliteit, *f* 135,— @ *f* 145,—
———, " " 2de kwaliteit, *f* 110,— @ *f* 130,—
———, Carga *f* 100 @ *f* 105,—
Wisselkoers op Holland, 103½ @ 104%,— Engeland, *f* 11⅛ Singapore *f* 2.75. China *f* 2 80,— @ *f* 2.85 Calcutta *f* 122,— nominaal.
———, Gouvernement, 103%.

Frachten afgedaan Doelwijk door de Factorij voor gedeeltelijke belading met Koffij te Padang naar Nd. *f* 65,— ℔ Last laadt verder voor eigen rekening. Anna en Elise nog bevracht tot *f* 55,— hier te laden, Elisabeth door de Factorij *f* 60,— voor Suiker naar Pecalongan en Cheribon te laden naar Amsterdam.

TE SOERABAIJA, DEN 10 OCTOBER.

Suiker *f* 16½ @ *f* 17,—
Koffij,
Rijst, (Carga) ℔ koijang *f* 110 @ *f* 125,—
idem (witte) " " *f* 150 @ *f* 160,—
Koehuiden ℔ pic.
Arak ℔ legger *f* 45,—
Olie (Klapper.)
Olie (Katjang)
Kadjang Matten
Rotting *f* 8 @ *f* 9,—
Wisselkoers. 103 @ 104%

REGALEN LIJST.

VAN DEN 11 TOT EN MET DEN 14 OCTOBER 1859.

Van Nederland per Ned. schip *Rotterdam*, gez. H. Poort.

1 kt. adres *L. D. A. van Tengnagel de Raadt*, Djepon, Rembang.
2 kn. adres *P. H. de Vlugt*, Batavia.
3 kn. adres *Aquasi Roachi*, Buitenzorg.
1 kt. adres Mevr *Bos Otten*, geb *Vrijdag*, Batavia.
1 pak adres Dr *J. A. C. Oudemans*, dito.
1 kt. No 27, *J. du Puij*, dito
1 kt. *J. Kocken*, Djokjo arta, adres *Wermuth en co*, Samarang
1 kt. Mejufvr. *C. G. Volbracht*, adres *B. J. van Eck en co.*, Soerabaija.
1 kt adres Jhr. Mr. *J. Graafland*, Batavia.
1 kt. *d'Arnaud Gerkens*, adres *Kessler en co.*, dito.
1 vt. olie, Mevr. *Reynst*, Buitenzorg.
1 kt. boeken, *van der Palm*, Padang, adres *van Vleuten*, Batavia.
1 kt. adres *C. L. Hultman*,
1 blik adres *T. W. Mac Gillavry*,
1 kt. adres *J. Hoogstraten*,
1 kt. gemerkt R E *J. G. J. Everwijn*, adres *van der Meulen en co*, Batavia.
1 kt gemerkt A G Jhr. *F. J W. Gevers*, Majoor der Genie, dito.
1 kt gemerkt A B. *C. A. R. D. Rijk*.

HANDELSBERIGTEN.

AAN- EN UITVOER TE BATAVIA

VAN DEN 3 TOT EN MET DEN 5 OCTOBER 1859.

Aanvoer.

Van Kopenhagen per Deens. bark *Herlox Trolle*, gez. Wandahl, agt. C. Bahre en G. Kinder.

8595 stav. ijzer, 774 vn. staal, 2126 platen en spiauter, 48 vn. zink, 429 teer, 150 kn. blik, 1000 do zeep 500 vn. spijkers, 20 do. hagel, 28 do. br 40 do. meel, 50 do. vleesch, 30 do. spek, 186 hammen, 2 vn. worst, 2 1 bl. 56 ps. zeildoek, 10 bn. persenning, 1 do. touw, 160 tross. do. 29 garens, 2 vn. scheepsblokken, 15 kn. provisien, 20 vn. brandy, 150 kn. 1000 keld. genever, 118 kn. bier, 130 do. wijn, 60 do cherry cordial, *Agen*

Van Padang per N. I. brik *Jeannette Maria*, gez, Danekes, agent T. Crone.

530 pic. rijst, 40 do cassia, *Order.*
5 keld. genever, 25 pic. koffij, *van der Meulen en co.*

Van China per Ned. schip *Johannes Anthonius*, gez. Metz, agt. Landberg, Bezoet de Bie en co.

2 kn. lakwerk, *Cassalette en co*
49 kn. koffers, 50 do. gember, 3 do. zijdenwaren, *C. Bahre en G. Kinder.*
29 kn. paijongs, 3 do lakwerk, 1 do. kammen, 5 vn. glaswerk, *Tjia Kiokbi*
6 kn. zijdenwaren, *Han Tjengsan.*
44 kn. koopmanschappen, *Koe Kongtjaij.*
5 kn. koopmanschappen, *Hoa Bok.*
7 kn. koopmanschappen, *Goei Tjengtjaij.*
511 kn. koopmanschappen, *Kan Kengtiong.*
1 kt hoeden, 1 do. indigo, *Kan Tjoenkwi.*
50 kn. koffers, *Order.*

Van Liverpool per Pruiss. schip *Delphin*, gez. Klein, agt. Busing, Schröder en co.

200 vs buskruid. 177 coll. manufact., 20 kn. koper, *Agenten.*
34 coll. manufact, *Pandel en Stiehaus.*
31 coll. diversen, *Gumprich en Strauss.*
19 coll. manufact., *Maclaine, Watson en co.*
108 coll. manufact, *Borneo C. Limited.*
68 coll. manufact, *B. van Leeuwen en co.*
44 coll. manufact, *E. Moormann en co.*
10 coll kramerijen, 51 krandj aardewerk. 3 coll. ijzerwerk, 4 vn. patjols, stav. ijzer, 50 assen, 20 ankers, 9 kettingen, 100 vs. spijkers, 50 do. kr *Hunter, Houghton en co*
203 kn. manufact, *Burt, Myrtle en co.*
40 vn. ijzerwerk, 46 coll manufact., 60 vs. kruid, *Metzendorff, Wilmans en*
12 coll. koopmanschappen, 40 pakk ijzerwerk, 19 coll. manufact, *C. Bahre* *G. Kinder.*
16 coll. manufact., 41 md. aardewerk, 154 kn. blik, *Order.*
6 vn. wijn, 390 coll. machinerien, 4/m steenen, *Morgan, Melbourn en co.*
30 coll. manufact, *Pitcairn, Syme en co.*
8 coll. machinerien, 42 kn. manufact., *Adam en co.*
3 kn lederwerk, 46 coll. manufact., 400 vs. spijkers, *G. Wilson en co.*
9 coll. manufact, 554 stav. ijzer, 5 coll. vilt, 50 vn. bier, *Martin, Dyce en*
2180 ks zeep *Tolson, Hunt en co.*
250 coll. ijzerwerk, *W. Cores de Vries.*
123 coll., 154 kn manufact, 2259 coll. ijzerwerk, 1 kt koopmanschappen, md. aardewerk, ...

Voor Soerabaija.

225 coll. koopmanschappen.

Uitvoer.

Naar Frankrijk per Fr. schip *Nicolas Cezard*, gez. Peraux, agt. J. Cezard en co.

102 pic. rotting, 3000 do. koffij, *Dorrepaal en co.*
2854 pic. koffij, 13 do. rotting, *Agenten.*

Naar Nederland per Ned. schip *Willem Kroonprins der Nederlanden*, gez. de B. Zetteler, agt Schimmelpenninck en co.

400 pic. tin, 120 do rotting, 8002 do. suiker, 5500 do. koffij, *N. H. M.*

Naar Banca per Ned. bark *Henriette*, gez. van Loenen, agt. Haager en Schuurman.

7443 pic. rijst, 90 do. olie, *Maclaine, Watson en co.*
12 vn. vleesch, 250 ℔ koffij, *Gouvernement.*
116 vs. boter, *Aan boord gebleven lading.*

Naar Nederland per Ned. schip *Landbouw*, gez. Kleijnenberg, agt J. Cezard en co.

150 pic. rotting, 3000 do. koffij, 7101 do. suiker, *G. T. M. v. Adm. en L.*
1000 ps. koehuiden, *McNeill en co.*
1006 pic. suiker, 99 do. koffij, 19 do. rotting, 21952 ℔ indigo, 4 kn. diver *Dorrepaal en co.*
200 kn. kopergeld, *N. H. M.*
2377 ℔ indigo, *B. Kopersmit en co.*
1 piano, *W. Cores de Vries.*
3 ks gember, 1 do. arrowroot, 1 do. soija, *Agenten.*

Naar Nederland per Ned. schoener *Argo*, gez. Scherpbier, agt. Dümmler en co.

50 pic. rotting, 150 do. tin, 5877 do. koffij, *N. H. M.*

Naar Frankrijk per Fr. schip *St Jean*, gez. Gillette, agt. J. Cezard en co.

6002 pic suiker, *Major, Mutzen en co.*
1003 pic. suiker, *McNeill en co.*
2085 pic koffij, 3856 ℔ indigo, 2800 ps. koehuiden, *Dorrepaal en co.*
144 pic. rotting, 96 do. tin, 1 kronometer, uit entrep. *Agenten.*

Naar Sydney per Olb. schip *Alfred Hermann*, gez. Brummer, agt. E. Moormann en co.

2870 pic. suiker, 108 do zw. peper, 16 do. witte do. 19 do. notenmuskaa foelie, 10 kn. nagelen, 52 zakk peper, uit entrep. *Hunter, Houghton en*
87 pic. rotting, *Agenten.*

Naar Nederland per Hamb. schip *Magdalena*, gez. Hennehsen, agt. Metzendorff, Wilmans en co.

2490 pic. rijst, 200 do, rotting, 1484 do suiker. 19 legg. arak, *Mathieu en*
4926 pic. rijst, *Revius*
853 pic. rijst, 539 do. suiker, *Agenten.*
2 kn medicijnen, 1 do. bitter, *Aan boord gebleven lading.*

Naar Tjilatjap per Ned. schip *Louise Roeloffina*, gez. Sijbrandi, agt. Haager en Schuurman.

177 vs., 99 kn kop. manufact., 20 vadem en 11 riemen, 27 kn. diversen, ps. vloersteenen, 54922 do. metselsteenen, 50 ps. rotting, 50 do. emme bos ijzer, 11 stav. do 40 coll, 24 kn. do 26/m metselsteenen, *Gouvernem*
2 kn. provisien, 1 do. kantoorlampen, *van Riel en ter Gouw*
2 rotting matten, *Minder.*
1 vt. eau de cologne, 8 ks bitter, 1 do fluweel, *J. Brown.*
1 kt kleederen, 1 kt. bier, 2 coll. provisien, 2 kn do. 1 coll. cognac, 1 bessensap, 1 do. rhijnwijn, 3 do. porcelein, 2 do. lampen, 2 vs. boter, 1 glaswerk, 1 do. portwijn, 1 do. hammen, 1 do. sigaren, 6 do. bier, *Pryce en co.*
50 keld. genever, 25 vs. boter, *Reynst en Vinju.*
2 blikk trommels, *van Berekel Rik.*
1 kt. provisien, 1 do. portretten, 1 pak sarongs, *Gebr. Beijnon.*
8 kn. wijn, 1 vt. do. 1 md bier, 11 vn. do 5 kn. dranken, 7 vs. boter, 1 cognac, 1 keld. genever, 1 kt. kurken en harpuis, 1 kt., 1 blik diversen, *der Meulen en co*
10 vn. bier, 8 do 2 do. koolteer, 20 zakk. tarwe, 2 hammen, 1 kt kaas, 1 kleinigheden, 4 do meubelen, 2 kuapen, 2 kn. provisien, 1 do. glas, *L berg, Bezoet de Bie en co.*
4 kn. papier, 1 pak boeken, *H. M. van Dorp.*
50 keld genever, 1 zadel, *J. Cezard en co*
20/m. sigaren, 8 d.z. madera, 66 do. bier, 8 do. azijn, 24 do. cognac, 4 portwijn, 4 do. slaolie, 5 do. rhijnwijn, 6 blikk. meel, *van Slooten, gan en co.*

Naar Nederland per Ned. bark *Valparaiso*, gez. Smit, agt. Haager en Schuurman.

20 coll. provisien, 100 pic. rotting, 5400 do. rijst, *Agenten.*
50 legg arak, 969 pic. suiker, *J. Cezard en co.*
380 pic. gomdammer, 100 do. tin, *N. H. M.*

Aangekomen Passagiers te Batavia

van den 12 tot en met den 14 October 1859.

Met de Ned bark Maarten van Rossem, kapt. A. van der Eyk, me Somer en 2 dochters van Rotterdam.

Met het Ned. schip Rotterdam, kapt. H. Poort, de heeren Mr. J. A. ron van Tuats van Amerongen, R. E N. d'Abo, echtg en zoon, Dom echtg. J. Blok, W. Swaving, W. J R. van Reusechem, H. Frank, T van Midwood, Itzig Heine, W. Kok, echtg. en 4 kinderen, H. Tinkhof, denburg, mevr. Kesting, mejufvrouwen Boerlage, A. Raat, van Leeuw Theunissen, Bastiaanse en zoon en Brugman, 2 mannelijke en 2 vr lijke bedienden van Rotterdam.

Met het Ned. Ind stoomschip Palembang, kapt. W. A. J. Kui heeren Vijzelaar, Brondgeest en echtg, mevrouw Leon en fam., Ka Melchers en fam, en de machinist Verhoef van Soerabaija via Samara

Vertrokken Passagiers van Batavia

van den 12 tot en met den 14 October 1859.

Met het Ned. schip Staatsraad van Ewijck, kapt. J. de Winter, troepen en koelies naar Boni.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP TE BATAVIA.